

**Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών**

ΣΧΟΛΗ ΕΠΙΣΤΗΜΗΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ

ΤΟΜΕΑΣ ΑΘΛΟΠΑΙΔΙΩΝ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**«Η ΔΡΑΣΗ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΟ ΑΘΛΗΜΑ
ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ »**

Κωνσταντίνα Ψαροπούλου

Επιβλέπων Καθηγητής : Γρίβας Νικόλαος

Φεβρουάριος 2024

©Copyright

Ψαροπούλου Κωνσταντίνα

Σχολή Επιστήμης Φυσικής Αγωγής και Αθλητισμού

Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Εθνικής Αντιστάσεως 41, 172 37, Δάφνη, Αττική

Περιεχόμενα

ΠΕΡΙΛΗΨΗ	5
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	6
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1	9
Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ	9
1.1 ΠΡΩΙΜΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ	9
1.2 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ	12
1.3 ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ	13
1.3.1 ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝΟ ΟΡΕΝ	15
1.3.2 ΡΟΛΑΝ ΓΚΑΡΟΣ	16
1.3.3 ΓΟΥΙΜΠΛΕΝΤΟΝ(Wimbledon)	16
1.3.4 ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΟΡΕΝ (US OPEN)	17
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2	18
ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ	18
2.1 ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ	18
2.2 ΤΟ ΑΘΛΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	23
2.2.1 ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ	23
2.2.3 ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΤΡΙΕΣ	28
ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3	29

Η ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗ	29
3.1 BILLIE JEAN KING	30
3.2 THE ORIGINAL 9	31
3.3 Η ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ	33
3.4 Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ (Women's Tennis Association- WTA)	35
3.5 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ	38
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	43
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	46

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Σκοπός της παρούσας εργασίας είναι να διερευνηθεί, μέσω της ανασκόπησης της βιβλιογραφίας, αν και με ποιο τρόπο η συμμετοχή των γυναικών αθλητριών συνέβαλε στην εξέλιξη του αθλήματος της αντισφαίρισης και εάν η δράση τους μέσα και έξω από τα γήπεδα του τένις βοήθησε τις γυναίκες να εξελιχθούν προσωπικά, επαγγελματικά και κοινωνικά . Η εργασία διερεύνησε ποια εμπόδια συνάντησαν οι γυναίκες αντισφαιρίστριες στην εξέλιξή και την επίτευξη των στόχων τους, ποια ήταν η φύση των εμποδίων αυτών, και τι συμβαίνει στη σύγχρονη εποχή σχετικά με τη συμμετοχή των γυναικών στα αθλητικά δρώμενα. Διαπιστώθηκε ότι οι αγώνες των γυναικών επέφεραν θετικές αλλαγές σε καίριους τομείς του αθλήματος της αντισφαίρισης. Οι εξαιρετικές αθλητικές τους επιδόσεις αποτελούν βασικό επιχείρημα ενάντια στη φυλετική διάκριση έως και σήμερα. Βασικότερο εμπόδιο στην εξέλιξη και την επίτευξη των στόχων των γυναικών αποτελούν διαχρονικά οι στερεοτυπικές αντιλήψεις σχετικά με το ρόλο της γυναίκας στην κοινωνία και την οικογένεια. Παρατηρήθηκε επίσης πως στην σημερινή κοινωνία κυριαρχεί η αντίληψη ότι οι αθλητικές δραστηριότητες σε επαγγελματικό κυρίως επίπεδο ταιριάζουν περισσότερο στην ανδρική φύση η οποία χαρακτηρίζεται ως περισσότερο ανταγωνιστική και φιλόδοξη. Διαπιστώθηκε τέλος πως, σε μεγάλο ποσοστό, το φίλαθλο κοινό και τα ΜΜΕ εστιάζουν περισσότερο στην εξωτερική εμφάνιση των αθλητριών και λιγότερο στις αθλητικές τους επιδόσεις.

Λέξεις-φράσεις κλειδιά: Γυναίκες αντισφαιρίστριες, Γυναίκες και αθλητισμός, Ιστορία της αντισφαίρισης, Φυλετικές διακρίσεις στον αθλητισμό.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η συμμετοχή της γυναίκας στις διάφορες εκφάνσεις του κοινωνικού βίου μπορεί σήμερα να θεωρείται δεδομένη. Τα πράγματα όμως δεν ήταν πάντα έτσι. Οι γυναίκες στο όχι μακρινό παρελθόν, είτε δεν ενθαρρύνονταν να συμμετέχουν στις διάφορες δραστηριότητες είτε στην πιο ακραία περίπτωση έρχονταν αντιμέτωπες με θεσμικές ή άτυπες κοινωνικές απαγορεύσεις.

Στην περίπτωση του αθλήματος της αντισφαίρισης το ζητούμενο δεν ήταν η συμμετοχή, μιας και αυτή ήταν εξασφαλισμένη. Η ιστορία της αντισφαίρισης στην μακράιωνη πορεία της πέρασε από διάφορα εξελικτικά στάδια. Το άθλημα εξαπλωνόταν και εξελισσόταν ως προς τα τεχνικά του χαρακτηριστικά και το πλαίσιωναν κανόνες καθώς μεγάλωνε η απήγησή του στον φίλαθλο κόσμο. (Γρίβας, Ν. 2015)

Βασικό χαρακτηριστικό της αντισφαίρισης, για μεγάλο χρονικό διάστημα, ήταν η ερασιτεχνική της φύση. Όταν όμως οι κανόνες παγιώθηκαν και οι απαιτήσεις για τις επιδόσεις των αθλητών αυξήθηκαν, τότε τα χρηματικά έπαθλα ήταν μονόδρομος. Σ' αυτό ακριβώς το σημείο, της μετάβασης από τον ερασιτεχνισμό προς την επαγγελματική ενασχόληση με το άθλημα της αντισφαίρισης, φάνηκε η αδυναμία της κοινωνίας να αντιμετωπίσει ισότιμα τους άνδρες αθλητές και τις γυναίκες αθλήτριες (WTA, 2021).

Παρά το γεγονός ότι δίπλα σε κορυφαίους άνδρες αθλητές στέκονταν αγωνιστικά επάξια γυναίκες αντισφαιρίστριες, οι αμοιβές ήταν εξαιρετικά άνισες. Έτσι, δημιουργήθηκε για ικανό χρονικό διάστημα ένα μεγάλο οικονομικό χάσμα καθώς οι αμοιβές των ανδρών αυξάνονταν έναντι εκείνων που λάμβαναν οι γυναίκες (King,BJ. 2015). Χρειάστηκε πολύς χρόνος αλλά και μεγάλη προσπάθεια εκ μέρους

των γυναικών ώστε να εξομοιωθούν οι αμοιβές και να μην αντιμετωπίζεται η γυναικεία αντισφαίριση ως ευχάριστο διάλειμμα ανάμεσα στις μεγάλες αναμετρήσεις των κορυφαίων ανδρών αθλητών.

Προεξάρχουσα μορφή, χωρίς να παραγνωρίζεται ο ρόλος άλλων αθλητριών της αντισφαίρισης, υπήρξε η Billie Jean King. Αθλήτρια με ισχυρή προσωπικότητα και δεκάδες διακρίσεις στην αθλητική της καριέρα δεν δίστασε να μιλήσει δημόσια για τις άνισες αμοιβές, γεγονός που θεωρούσε όχι μόνον άδικο αλλά και παράνομο (King,BJ, 2015). Οι μεγάλες τενίστριες της δεκαετίας του 1960 και του 1970 πάλεψαν γενναία και κατάφεραν να επηρεάσουν όχι μόνο το καθεστώς των αμοιβών που τις υποβίβαζε ως αθλήτριες και ανθρώπους αλλά και τη φιλοσοφία και τις αντιλήψεις, στο βαθμό του δυνατού, μιας κοινωνίας που θεωρούσε το σπίτι φυσικό χώρο της γυναίκας και το γάμο αδιαπραγμάτευτο στόχο ζωής (King,BJ, 2015).

Τελικά, στην πορεία της εργασίας διαπιστώθηκε, μέσα από την ανάλυση, τις διαθέσιμες πηγές και την υπάρχουσα βιβλιογραφία πως η τεχνική αρτιότητα των γυναικών αθλητριών της αντισφαίρισης, που δεν υπολείπεται σε τίποτα από εκείνη των ανδρών, αλλά και το πείσμα και η μαχητικότητά τους συνέβαλαν πολλαπλά στο άθλημα της αντισφαίρισης καθιστώντας το μια υγιή αρένα συναγωνισμού όπου άνδρες και γυναίκες αντιμετωπίζονται ισότιμα, ως άνθρωποι με τις ίδιες ανάγκες, προσδοκίες και φιλοδοξίες. Παρουσιάστηκε επίσης και εκείνη η οπτική γωνία που αφορά την συμμετοχή των γυναικών γενικότερα στα αθλητικά δρώμενα είτε πρόκειται για αθλήτριες είτε για επαγγελματίες που επιδιώκουν κοινωνική και οικονομική ανάπτυξη.

Το πρώτο κεφάλαιο ερευνά την ιστορία της αντισφαίρισης από τα χρόνια της εμφάνισης της και την εξέλιξη έως την σύγχρονη εποχή. Ερευνάται επίσης η συμμετοχή των γυναικών κατά την εποχή της εδραίωσης του αθλήματος και της ένταξής του στους πρώτους Ολυμπιακούς αγώνες από την εποχή της αναβίωσής τους. Στο πρώτο κεφάλαιο αναφέρονται ακόμη οι κορυφαίες σύγχρονες Ελληνίδες τενίστριες που έχουν καταφέρει υψηλές επιδόσεις σε διοργανώσεις διεθνούς κύρους όπως τα Grand Slams. Αναλύεται η δομή των τεσσάρων Grand Slams, το Australian Open, το Wimbledon, το Roland Garros και το US Open.

Το δεύτερο κεφάλαιο ερευνά την ολυμπιακή ιστορία του αθλήματος και την ιστορία της αντισφαίρισης στην Ελλάδα από την εμφάνισή της έως την σύγχρονη εποχή. Σε αυτό το κεφάλαιο αναφέρονται επίσης οι σύγχρονες Ελληνίδες τενίστριες που έχουν φέρει αξιόλογες νίκες σε κορυφαία Διεθνή Πρωταθλήματα της Αντισφαίρισης και έχουν βρεθεί σε υψηλή θέση στην Παγκόσμια Σειρά Κατάταξης.

Το τρίτο κεφάλαιο ασχολείται με τους αγώνες των γυναικών και τις δράσεις τους μέσα και έξω από τα γήπεδα. Ιδιαίτερη αναφορά γίνεται στην κορυφαία τενίστρια B. J. King και την Ένωση Αντισφαίρισης Γυναικών (Women Tennis Association) που είναι ο κύριος φορέας της επαγγελματικής αντισφαίρισης γυναικών. Ερευνά επίσης τις δυνατότητες των γυναικών να ασχοληθούν επαγγελματικά με τις αθλητικές δραστηριότητες γενικότερα καθώς και τα εμπόδια που πιθανώς αντιμετωπίζουν διαχρονικά λόγω φυλετικών διακρίσεων.

Τέλος παρουσιάζονται τα αποτελέσματα της έρευνας και προτάσεις για μελλοντικές έρευνες για τη διερεύνηση της επικρατούσας κατάστασης σχετικά με τις ευκαιρίες και τα εμπόδια που αντιμετωπίζουν οι γυναίκες και στα άλλα αθλήματα

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ

Για τους σκοπούς της έρευνας χρησιμοποιήθηκαν κυρίως πρωτογενείς πηγές, όπως είναι οι ιστότοποι των μεγάλων Διεθνών Οργανισμών της αντισφαίρισης στους οποίους και παρατίθεται ένα μεγάλο μέρος πληροφοριών, είτε επίσημα στοιχεία όπως η Παγκόσμια Σειρά Κατάταξης των αθλητών/αθλητριών του τένις είτε φιλοξενούν συνεντεύξεις και δηλώσεις αθλητών/αθλητριών και παραγόντων. Μέρος των πληροφοριών προέρχεται από βιβλιογραφικές πηγές σχετικές με την ιστορία και την εξέλιξη του αθλήματος.

Πηγές για την διερεύνηση των ερωτημάτων που τέθηκαν στην παρούσα εργασία αποτέλεσαν έγκυρα επιστημονικά περιοδικά, πανεπιστημιακές εργασίες, ομιλίες αθλητικών παραγόντων και προσώπων που εμπλέκονται με τις αθλητικές δραστηριότητες.

Η συγκριτική μελέτη των πηγών στοχεύει στην εμβάθυνση στο αντικείμενο που μελετάται καθώς και στην στοιχειοθέτηση ώστε τα συμπεράσματα που θα

προκύψουν να είναι ασφαλή και επαρκώς τεκμηριωμένα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

1.1 ΠΡΩΙΜΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ

Θα μπορούσε κανείς να ισχυριστεί ότι η ιστορία της αντισφαίρισης χάνεται στα βάθη των αιώνων. Δεν είναι αλήθεια βέβαια ότι οι άνθρωποι κατά την αρχαιότητα έπαιζαν τένις, όπως το αντιλαμβανόμαστε εμείς σήμερα, είναι όμως γνωστό ότι έπαιζαν διάφορα παιχνίδια με μπάλα ήδη από το 2000 π.Χ. στην Αίγυπτο, την αρχαία Ρώμη και φυσικά στην αρχαία Ελλάδα (Γρίβας, Ν. 2015).

Στον πιο διάσημο ποιητή όλων των εποχών, τον Όμηρο, υπάρχουν αναφορές όπως εκείνη που θέλει τη Ναυσικά, κόρη του βασιλιά των Φαίακων, να περιμένει τον Οδυσσέα σε μια παραλία του νησιού ενώ έπαιζε με τις φίλες της με μια μπάλα (Γρίβας, Ν. 2015).

Η ιστορία της ανθρωπότητας μπορεί να είναι γεμάτη από βία και πολέμους, ίσως να γνωρίζουμε περισσότερα για τις διαμάχες και τις διενέξεις μεταξύ των ανθρώπων στο πέρασμα των αιώνων, όμως οι προγονοί μας, όπως άλλωστε και εμείς σήμερα, πάντα αναζητούσαν διεξόδους σε ψυχαγωγικές δραστηριότητες όπως ο αθλητισμός. Στα πλαίσια μιας έστω σύντομης αναφοράς στην ιστορία ενός αθλήματος όπως της αντισφαίρισης που εξετάζεται σε αυτή την εργασία δεν θα μπορούσε να μην φωτιστεί εκείνη η πλευρά που συνδέει τις αθλητικές δραστηριότητες με το πιο υγιές κομμάτι της ανθρώπινης φύσης, την διαλλακτικότητα, την ανοχή και την ειρηνική συνύπαρξη. Εκείνο το κομμάτι που αγωνίζεται, μάχεται και κερδίζει ή χάνει χωρίς να καταστρέφει και δίνει υπόσταση και ουσία στην έννοια της ευγενούς άμιλλας.

Το παιχνίδι της αντισφαίρισης όπως το γνωρίζουμε σήμερα πιθανότατα έλκει την καταγωγή του από τις αθλητικές δραστηριότητες Γάλλων μοναχών στο μακρινό δωδέκατο αιώνα (Γρίβας, Ν. 2015). Εκεί, μέσα σε μεγάλες περικόλειστες αυλές με επιβλητικούς τοίχους, κεκλιμένες σκεπές και ψηλές κολώνες, οι μοναχοί αγωνίζονταν μεταξύ τους χτυπώντας μια μπάλα με την παλάμη και αργότερα φορώντας γάντι. Έτσι η αθλητική εκτόνωση των μοναχών εντός των τειχών των μοναστηριών έδωσε την πρώιμη μορφή των γηπέδων του σημερινού αθλήματος της αντισφαίρισης καθώς οι κτιριακές υποδομές χρησιμοποιούνταν ως όρια εντός των οποίων κινούνταν οι παίκτες μοναχοί. Μαλλί, τρίχες και ξύλο ή φελλό ήταν τα πρώιμα συστατικά των μπαλών που χρησιμοποιούσαν εκείνη την εποχή οι μοναχοί στα παιχνίδια τους. Το *jeu de raume*, δηλαδή παιχνίδι της παλάμης, όπως ονομάστηκε (Γρίβας, Ν. 2015), δεν άργησε να επεκταθεί έξω από τα μοναστήρια και να κατακτήσει τις πόλεις όπου δημιουργήθηκαν κλειστά γήπεδα καθώς έγινε η αγαπημένη αθλητική δραστηριότητα μοναρχών και ευγενών της Γαλλίας.

Το παιχνίδι της αντισφαίρισης κέρδιζε όλο και περισσότερους θαυμαστές τόσο στο κοινό όσο και σε παίκτες. Αυτός ο συνδυασμός ταχύτητας και γρήγορων αντανακλαστικών που απαιτούνταν για ένα επιτυχημένο χτύπημα εξήρε το ενδιαφέρον των παικτών και διαρκώς εξελισσόταν στο πέρασμα των χρόνων. Δημιουργήθηκαν μεγάλοι ανοικτοί χώροι όπου το παιχνίδι ονομαζόταν *jeu de raume longue* αλλά και κλειστά γήπεδα για το *jeu de raume courte*. Σε αυτήν την εκδοχή οφείλει την σημερινή ονομασία του ο αγωνιστικός χώρος του αθλήματος της αντισφαίρισης, ενώ τένις ονομάστηκε πιθανότατα από την γαλλική λέξη *tenez* που χρησιμοποιούσε ο παίκτης που είχε την μπάλα στην κατοχή του και σέρβιρε ώστε να ειδοποιήσει τον αντίπαλό του για την έναρξη του παιχνιδιού.

Εκείνο το πρώιμο παιχνίδι της παλάμης δεν έχασε ποτέ την αίγλη του, συνέχισε να εξελίσσεται, τόσο ως προς τις τεχνικές του προδιαγραφές όσο και ως προς την ονομασία του. Έγινε ριάλ (*real, royal* και *court tennis*) ονομασία που φθάνει ως τις μέρες μας και αφορά κυρίως τα παιχνίδια που παίζονταν σε κλειστό χώρο (Γρίβας, Ν. 2015).

Ο 16^{ος} αι. είναι καθοριστικός για την εξάπλωση της αντισφαίρισης, καθώς γίνεται η

αγαπημένη ψυχαγωγική δραστηριότητα των βασιλέων όχι μόνο της Γαλλίας αλλά και της Αγγλίας. Γάλλοι ιππότες των παράκτιων περιοχών της Γαλλίας πιθανολογείται πως μύησαν τους Άγγλους στα μυστικά του τένις (Γρίβας, Ν. 2015) . Η αντισφαίριση απέκτησε έκτοτε φανατικούς παίκτες και οπαδούς στις δύο χώρες και διαρκώς δημιουργούνταν νέα γήπεδα. Η γοητεία του τένις δεν άργησε χρονικά να περάσει τα σύνορα και άλλων αυτοκρατοριών όπως της Γερμανίας, της Ισπανίας και της Ιταλίας. Μέχρι τα μέσα του 17^{ου} αι. ήταν διαδεδομένο όχι μόνο στις περισσότερες χώρες της Ευρώπης αλλά και στην Νέα Υόρκη.

Καθώς περνούσαν τα χρόνια και η απήχηση του αθλήματος διαχεόταν σε όλο και μεγαλύτερο πληθυσμό και σε όλο και περισσότερες χώρες διαμορφωνόταν σταδιακά και η μορφή του, γράφονταν κανόνες και βελτιωνόταν ο τρόπος με τον οποίο χτυπούσαν την μπάλα. Το 1555 θα γραφτεί στη Βενετία από τον Ιταλό ιερέα Antonio Scaino da Salo το πρώτο βιβλίο για το παιχνίδι της αντισφαίρισης με τον διακριτικό τίτλο «Trattato della Palla» δηλαδή Πραγματεία της μπάλας (Γρίβας, Ν. 2015) . Λίγα χρόνια αργότερα, το 1571, στη Γαλλία αυτή την φορά, ιδρύεται το σωματείο των επαγγελματιών του αθλήματος ενώ το 1592 είναι η χρονιά που θα δουν το φως της δημοσιότητας οι πρώτοι επίσημοι κανονισμού του παιχνιδιού.

Παράλληλα διαμορφωνόταν και η ρακέτα που κρατούσαν οι παίκτες για την απόκρουση της μπάλας για να καταλήξει περί το 1583 στην έγχορδη μορφή που γνωρίζουμε και εμείς σήμερα. Ονομάστηκε ρακέτα πιθανά από την αραβική λέξη rahat που σημαίνει παλάμη ή σύμφωνα με άλλη εκδοχή από την ιταλική λέξη rchetta (Γρίβας, Ν. 2015).

Στα μέσα του 17^{ου} αι. ξεσπάει ο εμφύλιος πόλεμος στην Αγγλία (1642-1651). Αλλά και ο 18^{ος} αι. θα χρωματιστεί από την Γαλλική Επανάσταση του 1789. Κάτω από το βάρος των ισχυρών αυτών κοινωνικών αλλαγών, όπως κάθε άλλη ψυχαγωγική δραστηριότητα, έτσι και η ενασχόληση με το τένις άρχισε να φθίνει.

Καθώς καταλάγιαζαν οι κοινωνικές και πολιτικές αναταραχές το τένις ως ψυχαγωγική δραστηριότητα και άθλημα επανακάμπτει τον 19^ο αι. ξεκινώντας από την Αγγλία. Κατασκευάζονται νέα γήπεδα και διεξάγονται αγώνες τένις σε ανοικτούς χώρους στο χόρτο (lawn tennis).

1.2 Η ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

Στο άθλημα της αντισφαίρισης οι γυναίκες έχουν συνεχή παρουσία, από την εμφάνιση του έως και σήμερα. Οι πρώτες γυναίκες τενίστριες έπαιζαν σε ερασιτεχνικό επίπεδο από τα τέλη του 18^{ου} και κυρίως τις αρχές του 19^{ου} αι. Το πρώτο πρωτάθλημα γυναικών, διοργανώθηκε στις ΗΠΑ το 1887 (Γρίβας, Ν. 2015), αν και χαρακτηρίστηκε ως τέτοιο δύο χρόνια αργότερα όταν και ιδρύθηκε το UNLTA (United Nations Ladies Tennis Association). Νικήτρια στέφθηκε η Hansel Ellen Ford, μια ασθενική κοπέλα από τη Φιλαδέλφεια των ΗΠΑ, γεννημένη το 1869, που έπαιζε τένις ερασιτεχνικά και μετά από παρότρυνση του γιατρού της οικογένειάς της, για να αντιμετωπίσει και να βελτιώσει την ασθενική της φύση. Στην ηλικία των 16 ετών εντάχθηκε στο τένις κλαμπ του Βερμόντ για εξάσκηση. Εκεί συνάντησε και συνδέθηκε φιλικά με τις τενίστριες Louise Alderdice, Margarete Balland and Bertha Townsend, μια ομάδα που αργότερα ονομάστηκαν «the Big Four» (Edelson, 2002)

Το πιο σημαντικό βήμα για την εξέλιξη του γυναικείου τένις έγινε το 1900 όταν και εντάχθηκε στο αγωνιστικό πρόγραμμα των Ολυμπιακών Αγώνων με το αγώνισμα του Μονού Γυναικών, που πραγματοποιήθηκαν στο Παρίσι. Η αντισφαίριση και το γκολφ ήταν σε εκείνη την διοργάνωση τα μοναδικά αθλήματα στα οποία συμμετείχαν γυναίκες (Γρίβας, Ν. 2015). Η Charlotte Cooper αναδείχθηκε πρώτη γυναίκα Ολυμπιονίκης στην αντισφαίριση αλλά και σε όλα τα ολυμπιακά γυναικεία αθλήματα, το 1900 στο Παρίσι. Η πορεία των αθλητριών του τένις είναι στενά συνδεδεμένη με τους Ολυμπιακούς Αγώνες στους οποίους άλλοτε συμμετέχουν και άλλοτε όχι. Το 1904 απουσίαζαν οι γυναίκες τενίστριες από την Ολυμπιάδα του Σαιντ Λούις ενώ συμμετείχαν δύο χρόνια αργότερα στην Μεσολυμπιάδα του 1906 στην Αθήνα (Γρίβας, Ν. 2015). Από το 1908 και την Ολυμπιάδα του Λονδίνου οι γυναίκες θα συμμετέχουν κανονικά στο αγωνιστικό πρόγραμμα μέχρι και το 1924 στο Παρίσι που συμμετείχαν 43 αθλήτριες.

Από το 1988 και την επίσημη επανένταξη του αθλήματος του τένις στους Ολυμπιακούς Αγώνες, οι γυναίκες συμμετέχουν ανελλιπώς σε όλες τις μεγάλες διοργανώσεις. Κομβικής σημασίας είναι η δεκαετία του 1960 όταν και καθιερώθηκε η αντισφαίριση ως επαγγελματικό αγώνισμα γυναικών ανεξάρτητα από τους

Ολυμπιακούς Αγώνες. Το 1963 καθιερώθηκε το Federation Cup (Ομαδικό Ανεπίσημο Παγκόσμιο Πρωτάθλημα Γυναικών), μετονομάστηκε σε Fed Cup το 1995, με την ευκαιρία του εορτασμού των 50 χρόνων από την ίδρυση της ITF(International Tennis Federation). Πρόκειται για το παγκόσμιο πρωτάθλημα ομάδων γυναικών στα πρότυπα του Davis Cup των ανδρών. Το Fed Cup μετονομάστηκε σε Billie Jean King Cup το 2020 προς τιμήν της σπουδαίας τενίστριας και υπερασπίστριας των δικαιωμάτων των γυναικών.

Το 1973 ιδρύθηκε από την Billie Jean King η Ένωση Αντισφαίρισης Γυναικών WTA (Women Tennis Association) που είναι και ο κύριος φορέας της επαγγελματικής αντισφαίρισης γυναικών (Γρίβας, Ν. 2015). Η ένωση αντλεί τις ρίζες της από το τουρνουά «Virginia Slims» που διοργανώθηκε για πρώτη φορά στις 23/09/1970 στο Houston Racquet Club στο Τέξας από την Gladys Heldman. Σε αυτήν την διοργάνωση νικήτρια στέφθηκε η Rosemary Casals από το Σαν Φρανσίσκο (Lincoln ,A. 2021). Η εταιρική έδρα της Ένωσης βρίσκεται στην Αγία Πετρούπολη της Φλόριντα, στο Λονδίνο είναι εγκατεστημένα τα ευρωπαϊκά κεντρικά γραφεία ενώ στο Πεκίνο βρίσκεται η έδρα της Ασίας- Ειρηνικού. Η WTA διοργανώνει το WTA Tour (Simon, n.d.1 WTA foundation, n.d.2), την παγκόσμια επαγγελματική περιοδεία αντισφαίρισης γυναικών. Ένας από τους σημαντικότερους στόχους της Ένωσης ήταν η εξομοίωση των αμοιβών των αθλητριών της αντισφαίρισης με εκείνες των ανδρών αθλητών, στόχος που αρχικά επετεύχθη την ίδια χρονιά στο US open.

Στη σύγχρονη εποχή το γυναικείο τένις δεν υπολείπεται σε τίποτα από εκείνο των ανδρών. Απολαμβάνει υψηλά νούμερα τηλεθέασης (Γκιώνη, 2023) και προσέλκυσης κοινού κατά την διεξαγωγή των αγώνων ενώ τα χρηματικά έπαθλα είναι επίσης εξαιρετικά υψηλά. Σύμφωνα μάλιστα με στοιχεία που δημοσιεύει το Forbes(2018) οι αθλήτριες της αντισφαίρισης είναι ανάμεσα στους 100 πιο πλούσιους αθλητές στον κόσμο.

1.3 ΔΟΜΗ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΕΙΑΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

Η WTA (Women Tennis Association) είναι ο βασικός φορέας διεύθυνσης της γυναικείας αντισφαίρισης. Πρωταθλήματα στα οποία συμμετέχουν γυναίκες

αθλήτριες διοργανώνουν και άλλοι φορείς όπως η ITF (International Tennis Federation) και η IOC (International Olympic Committee). Η WTA ωστόσο διοργανώνει το επίσημο παγκόσμιο τουρ και είναι υπεύθυνη για την παγκόσμια κατάταξη (WTA Ranking). Το παγκόσμιο τουρ αφορά μια σειρά διοργανώσεων που πραγματοποιούνται σε διάφορες χώρες της Ευρώπης, της Αμερικής, της Ασίας και της Ωκεανίας. Διοργανώνονται συνολικά περισσότερα από 50 πρωταθλήματα σε 32 χώρες (Simon, n.d.) και κατατάσσονταν ως το 2021 σε Premier Mandatory, Premier 5, Premier, International και \$WTA 125K (Κουτσουρέλη, Ν.Κ., 2020). Από την χρονιά αυτή και μετά μετονομάστηκαν ώστε να βρίσκονται σε συμφωνία με τις ονομασίες των διοργανώσεων των ανδρών αθλητών του τένις και της ATP (Association of Tennis Professionals) που είναι η αντίστοιχη της WTA για τους άνδρες.

Το γεγονός υποδηλώνει την περαιτέρω συνεργασία των δύο φορέων, καθώς η Παγκόσμια κρίση υγείας που προέκυψε με την εμφάνιση του Covid, έφερε στο προσκήνιο την ανάγκη συνεργασίας των διοικητικών οργάνων των δύο αθλητικών φορέων στην οποία ανταποκρίθηκαν άμεσα και θετικά.

Έτσι τα WTA's Premier Mandatory και Premier 5 μετονομάζονται σε WTA1000, το Premier σε WTA500, η κατηγορία International παραμένει WTA250 και οι διοργανώσεις \$125K θα ονομάζονται WTA125 (WTA foundation, n.d.2).

Στο τέλος κάθε σεζόν διοργανώνονται τα WTA Finals, η σημαντικότερη διοργάνωση στον κύκλο των ετήσιων αθλητικών συναντήσεων μετά τις τέσσερις μεγαλύτερες διοργανώσεις : Το Australian Open, το Roland Garros, το Wimbledon και το United States Open Tennis Championships.

Τα WTA Finals αποδίδουν τα μεγαλύτερα χρηματικά έπαθλα και τους περισσότερους πόντους κατάταξης μετά τις 4 κορυφαίες διοργανώσεις. Έχει επίσης θεσμοθετηθεί, από το 2003, ένα μοναδικό σύστημα κατηγοριοποίησης και μέτρησης πόντων που δεν χρησιμοποιείται σε καμία άλλη διοργάνωση της WTA (WTA, n.d.3).

Οι καλύτερες οκτώ αθλήτριες, σύμφωνα με τις ετήσιες αποδόσεις τους, χωρίζονται σε δυο ομάδες των τεσσάρων. Κάθε ζευγάρι παίζει ένα παιχνίδι τριών γύρων. Οι κορυφαίες δύο από κάθε τετράδα αγωνίζονται σε παιχνίδια Νοκ-αουτ ώστε να

διαμορφωθεί το τελικό ζευγάρι που θα οδηγηθεί στον αγώνα για το Κύπελο .

Τα WTA Finals έλκουν την καταγωγή τους από τη διοργάνωση Virginia Slims Circuit του 1970 στην οποία συμμετείχαν αρχικά εννέα τενίστριες. Αυτές έμειναν γνωστές ως The original 9, μετά την επανάστασή τους ενάντια στην Ομοσπονδία Lawn Tennis των ΗΠΑ. Τελικά η διοργάνωση αυτή αποτέλεσε τη βάση για τα πρωταθλήματα της WTA (WTA, n.d.2).

Όπως έχει ήδη αναφερθεί το αποκορύφωμα είναι τα 4 μεγαλύτερα τουρνουά της χρονιάς τα GS (Grand Slams), τα οποία βρίσκονται επίσης υπό την εποπτεία της WTA σε ότι αφορά τις γυναίκες τενίστριες. Δίνουν τους περισσότερους βαθμούς για την σειρά κατάταξης (2000 για την νικήτρια) αλλά και τα μεγαλύτερα χρηματικά έπαθλα. Τα τελευταία χρόνια οι αθλήτριες της αντισφαίρισης μοιράστηκαν ποσά που αγγίζουν τα 40,000,000 δολάρια. Τα GS ήδη από το 1968 και την εποχή των open πρωταθλημάτων (open era) επιτρέπουν την συμμετοχή των επαγγελματιών αθλητών και αθλητριών.

1.3.1 ΑΥΣΤΡΑΛΙΑΝΟ OPEN

Ο Federer το 2007 το αποκάλεσε “The Happy Slam” (Trollope & Rogers, 2023) Διεξάγεται στα μέσα έως τα τέλη του Ιανουαρίου και είναι το πρώτο ημερολογιακά από τα τέσσερα GS. Ο πρώτος αγώνας έγινε σε γήπεδο κρίκετ στη Μελβούρνη το 1905 από την Αυστραλιανή Ένωση Αντισφαίρισης (Lawn Tennis Association of Australia, LTAA) που σήμερα έχει μετονομαστεί σε Tennis Australia. Αρχικά ονομαζόταν πρωτάθλημα Αυστραλασίας (Australasian Championships), έπειτα το 1927 μετονομάστηκε σε αυστραλιανό πρωτάθλημα (Australian Championships) και από το 1969 Αυστραλιανό Όπεν (Australian Open) . Οι γυναίκες συμμετείχαν για πρώτη φορά το 1922 με το αγώνισμα του Γυναικείου μονού. Από το 1988 οι αγώνες διεξάγονται στο Melbourne Park ενώ η επιφάνεια ήταν γρασίδι από το 1905-1987, rebound ace από το 1988-2007 ενώ από το 2008 και έως σήμερα είναι ακρυλικό. Το Αυστραλιανό Όπεν δεν διεξήχθη, όπως και οι αντίστοιχοι στην Ευρώπη άλλωστε, κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου.

Η Margaret Court είναι η πιο επιτυχημένη αθλήτρια στο Αυστραλιανό Όπεν με συνολικά 11 νίκες. Προς τιμήν της ένα από τα γήπεδα φέρει το όνομά της (Margaret

Court Arena). Στο ίδιο Τουρνουά ακολουθεί η Serena Williams με 7 τίτλους (Κουτσοурέλη, Ν.Κ., 2020).

1.3.2 ΡΟΛΑΝ ΓΚΑΡΟΣ

Η πλήρης ονομασία του Γαλλικού Πρωταθλήματος είναι Internationaux de France ή Tournoi de Roland-Garros) ή Γαλλικό Όπεν από το 1968 και μετά. Το πρωτάθλημα διεξάγεται κάθε χρόνο μετά το Αυστραλιανό τέλη Μαΐου με αρχές Ιουνίου σε χωμάτινα γήπεδα στο Παρίσι. Το όνομά του προέρχεται από τον Γάλλο πιλότο Ρολάν Γκαρός ο οποίος είναι ο πρώτος που διέσχισε την Μεσόγειο Θάλασσα χωρίς στάση, ενώ κατά την διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου Πολέμου πραγματοποίησε τέσσερις νίκες σε αερομαχίες εναντίον των Γερμανών (el.wikipedia.org, n.d. 5). Πρώτη χρονιά διεξαγωγής του πρωταθλήματος ήταν το 1891 και αφορούσε μόνον παίκτες που ανήκαν σε Γαλλικούς Συλλόγους . Παίκτες άλλων εθνικοτήτων έγιναν δεκτοί από το 1925. Ονομαζόταν Πρωτάθλημα Γαλλίας (Championnat de France). Γυναίκες έλαβαν μέρος για πρώτη φορά το 1897 και πρώτη νικήτρια ήταν η Françoise «Adine» Masson (Κουτσοурέλη, Ν.Κ., 2020) . Το 1902 προστέθηκε το Διπλό Μεικτό και το 1907 το Διπλό Γυναικών. Το Γαλλικό Όπεν είναι η πρώτη διοργάνωση που επιτρέπει η συμμετοχή ερασιτεχνών και επαγγελματιών αθλητών. Το στάδιο Ρολάν Γκαρός κατασκευάστηκε το 1928. Στις γυναίκες τενίστριες τους περισσότερους τίτλους έχει κατακτήσει η Chris Evert με 7 τίτλους και ακολουθούν η Suzanne Lenglen και η Steffi Graf με έναν τίτλο λιγότερο η καθεμία. Το δεύτερο μεγαλύτερο γήπεδο φέρει τιμητικά το όνομα της Suzanne Lenglen (Κουτσοурέλη, Ν.Κ., 2020).

1.3.3 ΓΟΥΙΜΠΛΕΝΤΟΝ (Wimbledon)

Το τουρνουά Γουίμπλεντον, όπως έχει επικρατήσει να λέγεται είναι το παλαιότερο και το σημαντικότερο πρωτάθλημα στην αντισφαίριση. Είναι το δυσκολότερο ως προς την κατάκτησή του πρωτάθλημα και στόχος ζωής για τους τενίστες όλου του κόσμου. Διεξάγεται κάθε χρόνο στα τέλη Ιουνίου ως τα μέσα Ιουλίου, σε γήπεδα με γρασίδι, στις εγκαταστάσεις του All England Lawn Tennis and Croquet Club στο Γουίμπλεντον της Αγγλίας. Η διοργάνωση ξεκίνησε το 1877 και ως σήμερα είναι το μόνο τουρνουά τένις που διατηρεί τον κανόνα, για όλους ανεξαιρέτως τους

αθλητές/αθλήτριες, της εμφάνισης με ολόλευκη στολή όταν προσέρχονται στο γήπεδο και όταν αγωνίζονται. Για τις γυναίκες νικήτριες του απλού το τρόπαιο είναι ο ασημένιος δίσκος Venus Rosewater Dish που παρουσιάστηκε για πρώτη φορά το 1886 (The Championships, Wimbledon. In Wikipedia). Τα χρηματικά έπαθλα ξεκίνησαν από το 1968 και μετά όταν και επετράπη για πρώτη φορά η συμμετοχή επαγγελματιών παικτών. Οι πρωταθλητές της διοργάνωσης μοιράζονται το τεράστιο ποσό των 44,700,000 (2023) (en.wikipedia.org, n.d.4) στερλινών με διαρκώς αυξανόμενη τάση. Πρώτη στη λίστα των πρωταθλητριών Γουίμπλετον βρίσκεται η Serena Williams μαζί με την Steffi Graf με 7 τρόπαια (Κουτσουρέλη, Ν.Κ., 2020). Από τα γήπεδα του Γουίμπλετον έχουν περάσει τα μεγαλύτερα και διασημότερα ονόματα όπως η Billie Jean King και η Suzanne Lenglen με 6 κατακτήσεις η κάθε μία καθώς και η Venus Williams με 5 νίκες (Κουτσουρέλη, Ν.Κ., 2020)

1.3.4 ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΟΠΕΝ (US OPEN)

Τελευταίο από τα τέσσερα GS είναι το Αμερικανικό Όπεν ((United States Open Tennis Championships) και διεξάγεται κάθε χρόνο στα τέλη Αυγούστου με αρχές Σεπτεμβρίου και διαρκεί δύο εβδομάδες . Θεσμοθετήθηκε και ξεκίνησε το 1881. Οι αγώνες διεξάγονται σε σκληρά γήπεδα στη Νέα Υόρκη στις εγκαταστάσεις USTA Billie Jean King National Tennis Centre (Κουτσουρέλη, Ν.Κ., 2020). Η εγκατάσταση είναι ένα συγκρότημα 22 γηπέδων εντός των εγκαταστάσεων και 12 γηπέδων μέσα σε παρακείμενο πάρκο που αποτελεί μέρος του συνολικού συγκροτήματος. Τρία από αυτά περιλαμβάνονται στα μεγαλύτερα γήπεδα τένις του κόσμου. Από το 1881 έως και το 1974 οι αγώνες διεξάγονταν σε γρασίδι, ενώ από το 1975 μέχρι το 1977 διεξάγονταν σε χωμάτινα γήπεδα. Από το 1978 ως και σήμερα γίνονται σε σκληρά γήπεδα (Κουτσουρέλη, Ν.Κ., 2020). Την πρωτοκαθεδρία σε νίκες στο US OPEN κρατάει με 8 τίτλους η Molla Bjurstedt Mallory από τη Νορβηγία. Ακολουθεί με 7 νίκες η Helen Wills Moody και με 6 η καθεμία η Chris Evert και η Serena Williams.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΚΑΙ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ

2.1 ΟΛΥΜΠΙΑΚΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

Η αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων ήταν κυρίως μια ιδέα του Βαρόνου Πιερ ντε Κουμπερτέν (International Olympic Academy, n.d.5) ο οποίος ήταν Γενικός Γραμματέας των Γαλλικών αθλητικών σωματείων. Μετά τον Γαλλοπρωσικό πόλεμο του 1870 -1871 η ήττα της Γαλλίας βάραινε πολύ στη συνείδηση των Γάλλων πολιτών. Για τον Πιερ ντε Κουμπερτέν, ένας βασικός παράγοντας που οδήγησε στην ήττα των Γάλλων ήταν η κακή φυσική διαπαιδαγώγηση των νέων. Κατά την άποψή του, η αναβίωση των ολυμπιακών αγώνων θα ήταν μια ευκαιρία να βελτιώσουν οι Γάλλοι τη φυσική τους κατάσταση. Από την άλλη μεριά, οι αγώνες θα έφερναν κοντά τη νεολαία από τα διάφορα κράτη και αυτό θα μείωνε την πιθανότητα να γίνει ένας νέος πόλεμος (International Olympic Academy, n.d.5). Τελικά μπορεί να βελτιώθηκε η φυσική διαπαιδαγώγηση των Γάλλων αλλά σίγουρα δεν απετράπη ένας νέος πόλεμος.

Το 1894, στο πανεπιστήμιο της Σορβόνης στο Παρίσι, έγινε ένα συνέδριο όπου ο Πιερ ντε Κουμπερτέν παρουσίασε τις ιδέες του σε διεθνές ακροατήριο και αποφασίστηκε να διεξαχθούν οι πρώτοι Ολυμπιακοί Αγώνες (International Olympic Committee, n.d.6). Δημιουργήθηκε επίσης μια επιτροπή που ονομάστηκε Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή, υπεύθυνη για τη διοργάνωσή τους. Πρώτος πρόεδρος ορίστηκε ο Δημήτριος Βικέλας και γενικός γραμματέας ο Βαρόνος Πιερ ντε Κουμπερτέν, ενώ μέλη της ορίστηκαν άλλες διεθνείς προσωπικότητες.

Η πρώτη ολυμπιάδα διεξήχθη το 1896, με την συμμετοχή 250 αθλητών, στην Αθήνα με ομολογουμένως πολύ μεγάλη επιτυχία (International Olympic Committee, n.d.6). Εννέα αθλήματα αποτέλεσαν το αγωνιστικό μέρος της Α΄ Ολυμπιάδας. Η αντισφαίριση ήταν ένα από αυτά και το μόνο άθλημα με μπάλα, καθώς το ποδόσφαιρο, το κρίκετ και το πόλο δεν διεξήχθησαν για διάφορους λόγους. Αυτή η συμμετοχή στην μεγαλύτερη ως τότε αθλητική συγκέντρωση ήταν ένας θρίαμβος για

τους τενίστες αλλά και τους απανταχού λάτρεις του αθλήματος.

Οι αγώνες του αθλήματος της αντισφαίρισης διεξήχθησαν στο Ποδηλατοδρόμιο του Ν. Φαλήρου (σημερινό γήπεδο Γ. Καραϊσκάκης) και στις εγκαταστάσεις του Ομίλου Αντισφαίρισης Αθηνών. Συμμετείχαν 15 αθλητές από 6 χώρες. Ανάμεσά τους 9 Έλληνες, 2 από την Μεγάλη Βρετανία και ένας από την Αυστραλία, την Γαλλία, και την Ουγγαρία (Γρίβας, Ν. 2015).

Το πρώτο Ολυμπιακό χρυσό μετάλλιο στο τένις κέρδισε ο Ιρλανδός J. Boland, μετέπειτα βουλευτής της Βρετανικής Βουλής και ένας από τους ιδρυτές του Πανεπιστημίου της Ιρλανδίας, εκπροσωπώντας την Μ. Βρετανία που επικράτησε στον τελικό του Μονού εναντίον του Δ. Κάσδαγλη, ομογενούς από την Αίγυπτο (Γρίβας, Ν. 2015). Στην Α΄ Ολυμπιάδα του 1896 και σχετικά με το άθλημα της αντισφαίρισης αξίζει να αναφερθεί ότι δεν συμμετείχαν γυναίκες αθλήτριες παρά το γεγονός ότι υπήρχαν πολύ αξιόλογες παίκτριες και με σημαντικές επιτυχίες σε μικρότερες διοργανώσεις (C. Cooper 1895, νικήτρια του Γουίμπλετον). Η Αγγλίδα C. Cooper θα είναι τελικά η πρώτη γυναίκα που θα κερδίσει χρυσό Ολυμπιακό μετάλλιο στους Ολυμπιακούς Αγώνες του Παρισιού το 1900 στους οποίους προστέθηκαν δύο μόνο γυναικεία αθλήματα, το τένις και το γκολφ. Ο μεγάλος νικητής στο Παρίσι ήταν η Μεγάλη Βρετανία που κέρδισε και τα 4 χρυσά μετάλλια.

Οι επόμενοι Αγώνες έλαβαν χώρα στο Σαιντ Λούις των ΗΠΑ το 1904 με την συμμετοχή κυρίως Αμερικανών αθλητών, λόγω της δυσκολίας μετακίνησης των αθλητών σε τόσο μακρινή απόσταση, ενώ ούτε σε αυτούς τους αγώνες δεν συμμετείχαν γυναίκες αντισφαιρίστριες.

Το 1906 στην επέτειο των δέκα ετών από την αναβίωση των Ολυμπιακών Αγώνων, η Αθήνα θα γίνει για άλλη μια φορά η λαμπερή διοργανώτριά τους. Οι Β΄ Διεθνείς Ολυμπιακοί Αγώνες χαρακτηρίζονται επίσημα ως αγώνες επίδειξης. Το άθλημα της αντισφαίρισης, που βρίσκεται σε σταθερή ανοδική τροχιά ως προς την απήχισή του στον φίλαθλο κόσμο και στην προσέλκυση νέων αθλητών, θα περιλαμβάνει τέσσερα αγωνίσματα, Απλοί Κυρίων και Κυριών, Διπλού Κυρίων και Διπλού μεικτού Ζευγών Κυρίων και Κυριών. Σε αυτούς τους αγώνες δήλωσαν συμμετοχή 29 αθλητές από 9 χώρες αλλά γυναίκες αθλήτριες αρχικά ήταν μόνον 7 και όλες Ελληνίδες. Τελικά η

Ελλάδα κατέκτησε ένα χρυσό στο Μονό Κυριών με την Σ. Σημηριώτου, 3 αργυρά και 2 χάλκινα μετάλλια.

Οι δύο επόμενες Ολυμπιάδες, το 1908 στο Λονδίνο και το 1912 στην Στοκχόλμη ξεχωρίζουν για το άθλημα της αντισφαίρισης καθώς διεξήχθησαν δύο διοργανώσεις μία σε κλειστά και μία σε ανοικτά γήπεδα. Η διοργάνωση μάλιστα της Στοκχόλμης σε ανοικτά γήπεδα συνέπεσε με το τουρνουά του Γουίμπλετον που ήταν και συνεχίζει να είναι ιδιαίτερης σημασίας και βαρύτητας. Στη διοργάνωση του Λονδίνου το 1908 επίσης επέστρεψαν και τα γυναικεία αγωνίσματα.

Ο Α΄ Παγκόσμιος Πόλεμος φυσικά και δεν επέτρεψε την συνέχιση των Ολυμπιακών Αγώνων οι οποίοι και επαναλήφθηκαν μετά το τέλος του το 1920 στην Αμβέρσα. Δυναμικά έδωσε το παρόν το άθλημα της αντισφαίρισης και σε αυτή τη διοργάνωση. Συμμετείχαν 44 άντρες και 21 γυναίκες από 15 χώρες. Χρυσό μετάλλιο κατέκτησε η λαμπερή Γαλλίδα τενίστρια Suzanne Lenglen ,ενώ σε επίπεδο Ολυμπιακών Αγώνων πάντα, πραγματοποιήθηκε ο μεγαλύτερος σε αριθμό γκέιμς αγώνας, 76 συνολικά, και χρονική διάρκεια δυο ημερών μεταξύ του Έλληνα ομογενούς από την Αίγυπτο Α. Ζερλέντη και του Βρετανού G. Lowe ο οποίος και κέρδισε αυτήν την κοπιαστική αναμέτρηση.

Το 1924 για άλλη μια φορά το Παρίσι θα φιλοξενήσει τους Ολυμπιακούς Αγώνες. Χρονιά κομβική για το άθλημα της αντισφαίρισης και την παρουσία του σε αυτήν τη διοργάνωση. Η συμμετοχή των αθλητών ήταν αθρόα και από μεγάλο αριθμό χωρών. Έλαβαν μέρος 99 άνδρες και 43 γυναίκες από 28 χώρες ενώ για πρώτη φορά συμμετείχαν στη διοργάνωση κορυφαία ονόματα του τένις (Γρίβας, Ν. 2015). Υπέβασκε όμως διαφωνία επί σημαντικών ζητημάτων που αφορούσαν το τένις ως άθλημα μεταξύ της ITF (Διεθνής Ομοσπονδία Αντισφαίρισης) και της ΔΟΕ (Διεθνής Ολυμπιακή Επιτροπή). Η Διεθνής Ομοσπονδία Αντισφαίρισης από την πλευρά της ζήτησε από την ΔΟΕ να αποδεχθεί τον δικό της ορισμό του ερασιτέχνη αθλητή, να μην θεωρείται το Ολυμπιακό Πρωτάθλημα ως Παγκόσμιο Πρωτάθλημα και επιπλέον διαμαρτυρήθηκε για θέματα οργάνωσης και ζήτησε να αναλάβει η ίδια την διοργάνωση των επόμενων πρωταθλημάτων. Κάποια από τα αιτήματα έγιναν αποδεκτά όμως η ΔΟΕ τελικά διαφώνησε στον ορισμό του ερασιτεχνισμού και στην

διεξαγωγή άλλων σημαντικών διοργανώσεων (π.χ. Γουίμπλετον) παράλληλα με τους Ολυμπιακούς Αγώνες στους οποίους θα έπρεπε να συμμετέχουν μόνο οι καλύτεροι αθλητές. Τελικά ΔΟΕ και Διεθνής Ομοσπονδία Αντισφαίρισης ήρθαν σε ρήξη και η τελευταία στην ετήσια Γενική Συνέλευσή της το 1927 αποφάσισε την απόσυρση του αθλήματος από το Ολυμπιακό αγωνιστικό πρόγραμμα (Γρίβας, Ν. 2015)

Στα χρόνια που ακολούθησαν είναι αλήθεια πως έγιναν κάποιες προσπάθειες επανένταξης του αθλήματος της αντισφαίρισης στο αγωνιστικό πρόγραμμα των Ολυμπιακών αγώνων, ωστόσο έμεναν άκαρπες. Το 1968 η Διεθνής Ομοσπονδία Αντισφαίρισης επέτρεψε τη συμμετοχή των επαγγελματιών παικτών και την ίδια χρονιά το τένις συμμετείχε στους ερασιτεχνικούς Ολυμπιακούς του Μεξικού ως άθλημα επίδειξης με 46 αθλητές από 15 χώρες.

Δύσκολα μπορεί να υποστηρίξει κανείς ότι αυτή η μαζική συμμετοχή από τόσες χώρες ανά τον κόσμο σε μια Ολυμπιάδα αποσκοπούσε μόνο σε μια καλή αθλητική παράσταση. Τελικά στην 84^η Σύνοδο της ΔΟΕ, το 1981, και αφού είχαν προηγηθεί αλλαγές και στους δύο φορείς στις δεκαετίες του 1970 και 1980, αποφασίστηκε η επιστροφή του τένις στο Ολυμπιακό πρόγραμμα.

Η επιστροφή έγινε τελικά το 1984 στους αγώνες του Λος Αντζελες. Το τένις επέστρεψε πάλι ως άθλημα επίδειξης με αγώνες Μονού για αθλητές έως 21 ετών που διεξήχθησαν στο πανεπιστήμιο της Καλιφόρνια (Γρίβας, Ν. 2015). Συμμετείχαν μόνο 32 άνδρες και 32 γυναίκες μεταξύ των οποίων και η Ελληνίδα Κανελλοπούλου που έφθασε στον γύρο 8 του πρωταθλήματος. Νικητές αναδείχθηκαν στους άνδρες ο Σουηδός S. Edberg και στις γυναίκες η S. Graf από την Δυτική Γερμανία. Λίγα χρόνια αργότερα, το 1988 η S. Graf θα κατακτήσει το μοναδικό Golden Grand Slam (δηλαδή την κατάκτηση του Ολυμπιακού Πρωταθλήματος και των τεσσάρων Grand Slams την ίδια χρονιά).

Αλλά το 1988 θα είναι μια χρονιά σταθμός για το άθλημα του τένις καθώς διεξάγονται οι Ολυμπιακοί Αγώνες στην Σεούλ στους οποίους, επίσημα πλέον, θα ενταχθούν και οι αγώνες του τένις. Βασική προϋπόθεση συμμετοχής, οι αθλητές που θα εντάσσονταν στο αγωνιστικό πρόγραμμα να έχουν συμμετάσχει ως μέλη των εθνικών ομάδων των χωρών τους στα Κύπελλα Ντέιβις ή Φεντερέισον. Έκτοτε οι

αθλητές της αντισφαίρισης συμμετέχουν ανελλιπώς στις Ολυμπιάδες που ακολουθούν, ενώ κορυφαία ονόματα του αθλήματος θα βρεθούν στις λίστες των Ολυμπιακών αθλητών και αθλητριών. Είναι αλήθεια πως στους Ολυμπιακούς Αγώνες που θα ακολουθήσουν από το 1988 και μετά θα διακριθούν και παίκτες-παίκτριες χαμηλότερης κατάταξης και από περισσότερες χώρες. Το γεγονός αυτό όχι μόνον αποτελεί απόδειξη της εξέλιξης και διαρκούς ανάπτυξης του αθλήματος αλλά υπονοεί και μια διαφορετική αντίληψη των κορυφαίων του αθλήματος για τους Ολυμπιακούς Αγώνες σε σύγκριση με άλλα πρωταθλήματα .

Από τους Ολυμπιακούς Αγώνες του Σίδνεϋ και μετά ίσχυσε το σύστημα προσμέτρησης πόντων για την παγκόσμια κατάταξη στο Μονό Ανδρών και το ίδιο θα ισχύει και για τις γυναίκες τενίστριες από τους Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 2004 και μετά, ενώ στους αγώνες του Λονδίνου το 2012, στο αγωνιστικό πρόγραμμα, θα προστεθεί και το αγώνισμα του Μεικτού Διπλού (τελευταία φορά διεξαγωγής του ήταν το 1924 στο Παρίσι). Μεγάλος νικητής στο Λονδίνο ο Α. Murray, ο πρώτος Βρετανός μετά το 1908 που θα κερδίσει χρυσό ολυμπιακό μετάλλιο.

Στην πιο πρόσφατη εξέλιξη του αθλήματος ως προς τα αγωνίσματα που λαμβάνουν επίσημα μέρος στους Ολυμπιακούς και Παραολυμπιακούς Αγώνες έχουμε την κατηγορία των τετραπληγικών με πρώτη χρονιά ένταξης το 2004 στην Αθήνα, αν και είχε πρωτοεμφανιστεί το τένις σε αναπηρικό αμαξίδιο στους Παραολυμπιακούς της Σεούλ το 1988 αλλά μόνο ως άθλημα επίδειξης (Γρίβας, Ν. 2015). Το τένις αποτελεί επίσης άθλημα των Ολυμπιακών Αγώνων Νέων, για αθλητές κάτω των 18 ετών, από την διεξαγωγή τους στη Σιγκαπούρη το 2010.

Τα χρόνια της απουσίας του αθλήματος από τους Ολυμπιακούς Αγώνες οδήγησαν τους κορυφαίους αθλητές του αλλά και εκείνους που βρίσκονταν σε χαμηλότερη θέση στην παγκόσμια κατάταξη σε μια αποξένωση από το ολυμπιακό πνεύμα και την ευρύτερη φιλοσοφία που φιλοδοξεί να μεταφέρει στους αθλητές και στον κόσμο μια τέτοιου βεληνεκού διοργάνωση. Πιθανότατα, οι αθλητές και οι αθλήτριες του τένις, περισσότερο αυτοί που βρίσκονται στην κορυφή της παγκόσμιας κατάταξης θα είδαν με καχυποψία ή με σχετική αδιαφορία την συμμετοχή τους. Τελικά όμως , στο

πέρασμα των χρόνων, σχεδόν όλοι οι μεγάλοι τενίστες και τενίστριες συμμετείχαν στην μεγαλύτερη και πιο λαμπερή διεθνή αθλητική οργάνωση, τους Ολυμπιακούς Αγώνες.

2.2 ΤΟ ΑΘΛΗΜΑ ΤΗΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

2.2.1 ΕΜΦΑΝΙΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΠΤΥΞΗ

Η Αθήνα στα τέλη του 19^{ου} αι. ήταν μια πόλη σε αναταραχή αφού βρίσκονταν σε εξέλιξη μεγάλα έργα υποδομής όπως η σιδηροδρομική γραμμή που επεκτεινόταν υπογειώς από το Θησείο στο Μοναστηράκι και την Ομόνοια. Σε αυτήν την υπό κατασκευή πόλη, μέλη αστικών οικογενειών που διατηρούσαν δεσμούς με την Αγγλία όχι μόνο παίζουν τένις αλλά και θα ιδρύσουν το 1895 το Athens Lawn Tennis Club τον σημερινό Όμιλο Αντισφαίρισης Αθηνών όπως μετονομάστηκε το 1913 (Γρίβας, Ν. 2015). Ένας όμιλος πρωτοπόρος και ισχυρός υποστηρικτής του σύγχρονου Ολυμπιακού Κινήματος. Οι οπαδοί του ελάχιστοι αλλά ισχυροί τόσο ώστε να φιλοξενήσει στις εγκαταστάσεις του, που βρίσκονταν απέναντι από το Ζάππειο κοντά στο Ναό του Ολυμπίου Διός, το άθλημα της αντισφαίρισης στους Α΄ Ολυμπιακούς Αγώνες του 1896 καθώς και στη Μέσο-Ολυμπιάδα του 1906. Αθλητής του τένις και ένας από τους πλέον ισχυρούς υποστηρικτές του αθλήματος ο Αλέξανδρος Μερκάτη. Σύμφωνα με τα αρχεία του Ομίλου Αντισφαίρισης Αθηνών, σε ένα από τα χειρόγραφα του ο Μερκάτη αναφέρει: « το τένις ήταν σχεδόν άγνωστον εν Ελλάδι. Ούτε εις δέκα δεν ηριθμούντο οι τότε παίκται, οι οποίοι και εθεωρούντο ως νεωτερίζοντες φρενοβλαβείς, διότι εν μέσω χειμώνος, λευκά ενδεδυμένοι, ετόλμων να περιφέρονται εις τους δρόμους κρατούντες ρακέταν ...» Λίγο πιο κάτω στο ίδιο χειρόγραφο, λέει «..... Ουδείς εφάινετο πρόθυμος ή στο να συνδράμει το έργον τους. Τουναντίον μάλιστα υφίσταντο και ουκ ολίγους χλευασμούς.....» (Athens Lawn Tennis Club, n.d.7)

Το Athens Lawn Tennis Club από την ίδρυσή του θα πρωταγωνιστήσει στα αθλητικά δρώμενα ενώ στα μέλη του περιλαμβάνονται προσωπικότητες με ιδιαίτερη συμβολή στα κοινωνικά και πολιτικά πράγματα της χώρας. Συνέβαλε καθοριστικά στην εξάπλωση του αθλήματος στην Ελλάδα αλλά και γενικότερα στην ανάπτυξη του αθλητικού πνεύματος και υπήρξε αναμφισβήτητα σημαντική η επιρροή του στην

συμμετοχή των γυναικών, τόσο στο άθλημα της αντισφαίρισης όσο και γενικότερα στις διάφορες άλλες αθλητικές αλλά και κοινωνικές δραστηριότητες (Γρίβας, Ν. 2015). Βέβαια, όπως φαίνεται από τα ιστορικά στοιχεία, επρόκειτο, τουλάχιστον στα πρώτα χρόνια δραστηριοποίησης του για «κλειστό» club, επιφανών, αριστοκρατών και γενικότερα μελών της ανώτερης κοινωνικής τάξης. Όχι μόνον το κόστος αγοράς του εξοπλισμού ήταν υψηλό, απαγορευτικό για τη πλειοψηφία των Αθηναίων πολιτών, αλλά είχαν επιπλέον τεθεί και αυστηρές προδιαγραφές και προϋποθέσεις για την εγγραφή νέων μελών. Αξίζει ωστόσο να αναφερθεί ότι στο πρώτο καταστατικό του 1895 επιτρεπόταν η συμμετοχή των γυναικών ως μελών του Συλλόγου, γεγονός πρωτοποριακό για την τότε ελληνική κοινωνία.

Για την περίοδο εκείνη, που πρωτοεμφανίστηκε το τένις στην Ελλάδα, δεν υπάρχουν στοιχεία για δημιουργία άλλων ομίλων σε άλλες πόλεις, παρά μονάχα κάποιες λίγες αναφορές για τον Όμιλο Αντισφαίρισης Κέρκυρας με έτος ίδρυσης το 1896, τη Γυμναστική Ένωση Πατρών και τον Πανελλήνιο Γυμναστικό Σύλλογο. Η πιθανότερη εκδοχή για την απουσία εκτενών αναφορών στους πιο πάνω ομίλους για την αθλητική τους δραστηριότητα στο παιχνίδι του τένις είναι να αντιμετωπίζαν το άθλημα σαν ψυχαγωγία και να το καλλιεργούσαν μόνον περιστασιακά. Πάντως το ελληνικό τένις θα εκπροσωπηθεί επάξια στους Διεθνείς Ολυμπιακούς Αγώνες της Αθήνας το 1906 με πολλούς αθλητές αλλά και αθλήτριες και θα κατακτήσει αρκετές διακρίσεις.

Στην μικρή, αλλά αξιόλογη αγωνιστική δράση στην Ελλάδα στην αυγή του 20^{ου} αι. στο άθλημα του τένις θα πρέπει να προστεθούν κορυφαίοι ομογενείς Έλληνες αθλητές με εξαιρετικές αποδόσεις και πολλές διακρίσεις όπως ο Γ.Α. Καρυδιάς, ο Μ. Μαυρογορδάτος, ο Α. Ζερλέντης, η Ιουλία Βλαστού Σερπιέρη, ο G. Von Metaxas, και η Δ.Α. Μεταξά.

Τέλος το 1924, στους Ολυμπιακούς Αγώνες που διεξήχθησαν στο Παρίσι, την Ελλάδα εκπροσώπησε η Ελένη Βαλαωρίτου, τενίστρια και πρώτη Ελληνίδα αθλήτρια με επίσημη συμμετοχή σε Ολυμπιακούς Αγώνες. Η πιο σημαντική παρουσία όμως της Βαλαωρίτου ήταν στην Τεχνική Επιτροπή αντισφαίρισης του ΣΕΓΑΣ της οποίας και ήταν Γενικός Γραμματέας από το 1920 έως το 1938 και

πρόεδρος από το 1929 έως το 1931. (Σκιαδάς, 1995, Γρίβας, Ν. 2015)

Χρονιά σταθμός για το ελληνικό τένις αποτέλεσε το 1925, καθώς η Ελλάδα γίνεται πλήρες μέλος της ITF (Διεθνής Ομοσπονδία Αντισφαίρισης), και ο Όμιλος Αντισφαίρισης Αθηνών θα διοργανώσει για πρώτη φορά το διεθνές πρωτάθλημα Ανατολικής Μεσογείου, το οποίο και θα διεξάγεται ανελλιπώς ως το 1961 και θα αποτελέσει σημαντική διεθνή αθλητική δραστηριότητα. Έκτοτε το τένις στην Ελλάδα θα ακολουθήσει μια σταθερά ανοδική πορεία που θα συνοδευτεί από τη συμμετοχή των Ελλήνων αθλητών και αθλητριών σε μεγάλες διεθνείς οργανώσεις όπως το κύπελλο Ντέιβις το 1927 (Γρίβας, Ν. 2015) . Λίγο μετά το 1930, ο ίδιος όμιλος, θα οργανώσει τους πρώτους Βαλκανικούς Αγώνες και οι Έλληνες αθλητές θα καταλάβουν την πρώτη θέση. Η συμμετοχή των Ελλήνων αθλητών του τένις στις μεγάλες διεθνείς διοργανώσεις αλλά και η φιλοξενία διοργανώσεων υψηλών προδιαγραφών στις εγκαταστάσεις του ομίλου αντισφαίρισης στην Αθήνα θα οδηγήσουν στη δημιουργία και άλλων αθλητικών συλλόγων σε διάφορες ελληνικές πόλεις όπως στη Θεσσαλονίκη ο Ελληνικός Όμιλος Αντισφαίρισης Θεσσαλονίκης το 1927.

Το 1929, θα διοργανωθεί το πρώτο Διασυλλογικό Πρωτάθλημα Ελλάδος στα πρότυπα του Κυπέλλου Ντέιβις και με την διακριτική ονομασία «Ι. Κετσέας» από το όνομα του εμπνευστή της δημιουργίας του Ομαδικού Εθνικού πρωταθλήματος . Η τελευταία διοργάνωση έλαβε χώρα το 1933 και παρά το γεγονός ότι θεωρήθηκε επιτυχημένη δεν επαναλήφθηκε.

Το 1938 θα είναι η χρονιά που το ελληνικό τένις θα κάνει ένα βήμα πιο κοντά στον εκσυγχρονισμό του αν και υποχρεωτικά θα μπει μια άνω τελεία στις δραστηριότητες των Ομίλων Αντισφαίρισης της Ελλάδας και όχι μόνο, αφού σύντομα θα ξεσπάσει ο Β Παγκόσμιος Πόλεμος. Εκείνη τη χρονιά θα ιδρυθεί η Ελληνική Φίλαθλη Ομοσπονδία Αντισφαίρισης (ΕΦΟΑ) στην οποία θα συμμετάσχουν 10 από τα 14 σωματεία που βρίσκονται στην Ελλάδα.

Τον επόμενο χρόνο, το 1939, πρώτος πρόεδρος της νεοσύστατης Ομοσπονδίας θα εκλεγεί ο Ι. Κετσέας που έχει χαρακτηριστεί ως «ο πατέρας της ελληνικής αντισφαίρισης » (Σκιαδάς, 1995) και «ισχυρός ανήρ του παλατιού», θέση που δεν

δίστασε να χρησιμοποιήσει για να κερδίσει μοναδικές οικονομικές, διοικητικές ή χωροταξικές διευκολύνσεις υπέρ του αθλητισμού, όπως με τις αθλητικές εγκαταστάσεις του Ομίλου Αντισφαίρισης Αθηνών, τη δημιουργία του Ολυμπιακού Κολυμβητηρίου και αμέσως μετά τον πόλεμο το καινούργιο γυμναστήριο του ΕΓΣ. Γενική Γραμματέας του ΕΦΟΑ ορίστηκε η Ε. Βαλαωρίτου- Σκαραμαγκά.

Το άθλημα της αντισφαίρισης στην Ελλάδα θα επανακάμψει δυναμικά μετά τον Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και τον εμφύλιο το 1946. Εκείνη την χρονιά θα διοργανωθούν 4 πρωταθλήματα, το Εαρινό, Ελλάδος, Θεσσαλονίκης και Αθηνών. Το 1960 θα διοργανωθούν εκ νέου οι Βαλκανικοί Αγώνες Αντισφαίρισης οι οποίοι και θα διακοπούν το 1987. Το 1963 η χώρα θα συμμετάσχει στο Κύπελλο Ντέιβις και το 1968 θα έρθει η πρώτη συμμετοχή γυναικών στο Federation Cup. Έκτοτε η αθλητική δραστηριότητα των ομοσπονδιών αντισφαίρισης θα ομαλοποιηθεί και η ελληνική συμμετοχή στα παγκόσμια πρωταθλήματα θα συνεχιστεί ανελλιπώς αν και χωρίς ιδιαίτερες διακρίσεις.

Το 1965 θα αποβιώσει ο Ι. Κετσέας και η αλλαγή σκυτάλης στην ΕΦΟΑ που υποχρεωτικά ακολούθησε σηματοδότησε το τέλος μιας εποχής και το ξεκίνημα της σύγχρονης ιστορίας του τένις στην Ελλάδα.

Από το 1962 και ως το 1980 στο ελληνικό τένις κυριάρχησε ο Νικόλαος Καλογερόπουλος ο οποίος γεννήθηκε στην Κόστα Ρίκα το 1945 και ήρθε στην Ελλάδα μόλις το 1962, δεκάξι φορές πρωταθλητής Ελλάδας αλλά και με σπουδαίες διεθνείς επιτυχίες. Το 1969 θα διοργανωθεί στην Αθήνα το Federation Cup, γεγονός σταθμός στην ιστορία της ελληνικής αντισφαίρισης. Στη διοργάνωση συμμετείχαν 20 χώρες ενώ νικήτρια αναδείχθηκε η ομάδα των ΗΠΑ.

2.2.2 ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΕΠΟΧΗ

Το τένις παρέμεινε για μεγάλο χρονικό διάστημα ένα άθλημα για λίγους και προνομιούχους. Παρά το γεγονός ότι ισχυρές προσωπικότητες, όπως ο Ι. Κετσέας εργάστηκαν με όσους τρόπους είχαν πρόσφορους για την ανάπτυξή του δεν κατέστη εφικτή μια ευρεία διάχυσή του στο ευρύ φίλαθλο κοινό. Μόλις στα τέλη της δεκαετίας του 1970 το τένις θα εισαχθεί ως μάθημα επιλογής και ειδικότητας στα (ΤΕΦΑΑ) και η Γενική Γραμματεία Αθλητισμού θα ξεκινήσει τη δημιουργία

γηπέδων παράλληλα με κάποιους Δήμους ανά την Ελλάδα (Γρίβας, Ν. 2015). Στα χρόνια που θα ακολουθήσουν τα νέα γήπεδα, οι πτυχιούχοι προπονητές των ΤΕΦΑΑ αλλά και τα ΜΜΕ που εισβάλουν σιγά σιγά αλλά καθοριστικά στους τρόπους ενημέρωσης και ψυχαγωγίας, θα οδηγήσουν στην ουσιαστική μαζικοποίηση και εξάπλωση του αθλήματος σε όλη την Ελλάδα. Το 1978 θα πραγματοποιηθεί για πρώτη φορά ζωντανή τηλεοπτική κάλυψη του τελικού Γουίμπλετον, γεγονός ιδιαίτερης σημασίας, τόσο για τους ήδη γνώστες όσο και για το φίλαθλο κοινό γενικότερα. Ευτυχής συγκυρία η προεδρία του Μ. Στεφανίδη στην ΕΦΟΑ από το 1977. Πρώην διεθνής αθλητής(από τους πρώτους Έλληνες μπάσκετμπολίστες που έπαιζαν στο εξωτερικό) ο ίδιος και προπονητής μπάσκετ, βοήθησε σημαντικά στο μετασχηματισμό της πολιτικής της ΕΦΟΑ δίνοντάς έναν τόνο εξωστρέφειας.

Έως το 1990 οι όμιλοι μέλη της ΕΦΟΑ θα αυξηθούν σε 81 και η Αθήνα μέσα στην δεκαετία του 1980 θα μπει δυναμικά στη διοργάνωση μεγάλων αθλητικών γεγονότων του αθλήματος του τένις, όπως το «Κύπελλο Ακρόπολις» το 1986 σε επίπεδο Εφήβων/Νεανίδων, καθώς και το Επαγγελματικό πρωτάθλημα Ανδρών και Γυναικών.

Όλη αυτή η δραστηριότητα θα έχει ως αποτέλεσμα να εμφανιστούν νέοι και ταλαντούχοι αθλητές του τένις οι οποίοι θα κατακτήσουν διακρίσεις σε διάφορα διεθνή πρωταθλήματα. Η Αγγελική Κανελλοπούλου θα είναι μία από τις διακριθείσες αθλήτριες, η Χριστίνα Παπαδάκη, η Ελένη Δανιηλίδου και η Μαρία Σάκκαρη. Από την πλευρά των ανδρών μεταξύ του 1980 και του 2015 τις σημαντικότερες διακρίσεις έφεραν ο Γ. Καλοβελώνης και ο Κ. Οικονομίδης ενώ τα τελευταία χρόνια ο Στέφανος Τσιτσιπάς πρωταγωνιστεί μαζί με την Μαρία Σάκκαρη στο παγκόσμιο τένις.

Γενικά μιλώντας, το άθλημα της αντισφαίρισης στην Ελλάδα βρίσκεται μεν σε τροχιά ανάπτυξης, συνεχίζει όμως να έχει χαμηλή αγωνιστική δραστηριότητα και να υπολείπεται του επιπέδου άλλων ευρωπαϊκών χωρών αλλά και των πραγματικών δυνατοτήτων της χώρας. Ο αριθμός των αθλητών παραμένει μικρός, το οικονομικό κόστος παραμένει υψηλό και η οργανωμένη υποστήριξη από τους αρμόδιους φορείς είναι ατονική και αδυνατεί να δώσει στους αθλητές και στο άθλημα την ώθηση ώστε

να ξεπεραστούν τα εμπόδια και να διεκδικήσει η χώρα συλλογικά αλλά και ο κάθε τενίστας ή τενίστρια ατομικά διεθνούς κύρους διακρίσεις .

2.2.3 ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΛΛΗΝΙΔΕΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΤΡΙΕΣ

Η Αγγελική Κανελλοπούλου είναι μία από τις κορυφαίες Ελληνίδες τενίστριες . Γεννήθηκε το 1965 στην Αθήνα Το 1987 έφτασε στο Νο 43 σύμφωνα με την Παγκόσμια Ομοσπονδία (WTA) της παγκόσμιας κατάταξης γυναικών και βραβεύτηκε δύο φορές, το 1980 και το 1985 ως καλύτερη Ελληνίδα Αθλήτρια από τον Πανελλήνιο Σύνδεσμο Αθλητικών Συντακτών. Συμμετείχε δύο φορές στο Γαλλικό Όπεν στο οποίο και έφτασε στον τρίτο γύρο το 1985 και το 1987 (el.wikipedia.org, n.d.8).

Σε υψηλή θέση στο Νο 93 της παγκόσμιας κατάταξης γυναικών θα βρεθεί το 1993 και η Χριστίνα Παπαδάκη. Το 1995 συμμετείχε με την εθνική ομάδα στο Fed Cup ενώ στην καριέρα της έχει συμμετάσχει σε όλα τα Grand Slam , US Open, French Open, Australian Open, Wimbledon και η υψηλότερη θέση που κατέκτησε στην Παγκόσμια Κατάταξη ήταν το 1999 στο Νο 75 (el.wikipedia.org, n.d. 9).

Το 2003 στην κορυφή της Ελληνικής Αντισφαίρισης βρέθηκε η Ελένη Δανιηλίδου που έφτασε στο Νο 21 του Διπλού της παγκόσμιας κατάταξης γυναικών ενώ σε επίπεδο Grand Slam οι καλύτερες επιδόσεις της σημειώθηκαν στον τελικό του Μεικτού Διπλού στο Αυστραλιανό Όπεν (2003). Το 2002 στο Wimbledon προκρίθηκε στον γύρο 16 του μονού και το 2004 συμμετείχε στο Αμερικάνικο Πρωτάθλημα. Η Δανιηλίδου γεννήθηκε το 1982 στα Χανιά της Κρήτης και είναι η πρώτη Ελληνίδα που έφτασε σε τελικό Grand Slam και η πρώτη που έφτασε στο top 20 καθώς βρέθηκε στο Νο 14 του κόσμου. Εκπροσώπησε την Ελλάδα στην Ολυμπιακή Ομάδα το 2000 και το 2004 και συμμετείχε στην ελληνική ομάδα του Fed Cup το 1998, το 2000-2002 και το 2004 (el.wikipedia.org, n.d. 10).

Το 2011 στο Citi Open στο College Park και σε ηλικία 14 ετών έκανε την εμφάνισή της η Βαλεντίνη Γραμματικοπούλου. Μια πολλά υποσχόμενη νεαρή αθλήτρια του τένις στην Ελλάδα. Γεννήθηκε στο Κιλκίς το 1997 και το 2017 έφτασε στο Νο 159 της Παγκόσμιας Κατάταξης. Το 2014 συμμετείχε και αυτή στο Fed Cup με την ελληνική ομάδα. Μία από τις σημαντικότερες επιτυχίες πραγματοποιήθηκε το

2021 καθώς τον Αύγουστο πέρασε τρεις προκριματικούς γύρους του US Open και για πρώτη φορά στην καριέρα της μπήκε σε κυρίως ταμπλό Grand Slam (el.wikipedia.org, n.d. 11)

Κορυφαία σύγχρονη Ελληνίδα τενίστρια η Μαρία Σάκκαρη, κόρη της επίσης σπουδαίας τενίστριας Αγγελικής Κανελλοπούλου. Η πρώτη της εμφάνιση πραγματοποιήθηκε το 2012 με την Εθνική Ελλάδας στο Fed Cup και η πρώτη της WTA νίκη το 2016 στο Australian Open στον 1^ο γύρο. Σε διοργάνωση Grand Slam συμμετείχε για πρώτη φορά το 2015 και στο Αμερικανικό Όπεν. Το 2020 για πρώτη φορά έλαβε μέρος στο Αυστραλιανό Όπεν και έφτασε στον τέταρτο γύρο ενώ το 2017 έφτασε στον τρίτο γύρο του Wimbledon. Το 2019 κέρδισε το Grand Prix SAR La Princesse Lalla Meryem που ήταν ο πρώτος της τίτλος WTA. Το 2021 έφτασε στα ημιτελικά του Roland Garros και έγινε η πρώτη Ελληνίδα τενίστρια που φτάνει σε αυτό το επίπεδο (Imhoff, 2021) Την ίδια χρονιά βρέθηκε στο Νο 13 της παγκόσμιας Κατάταξης με την πρόκρισή της στα ημιτελικά του US Open και «έσπασε» το ρεκόρ της Λένας Δανηλίδου που είχε φτάσει στο Νο 14. Το 2022 έφτασε στον τελικό σε τουρνουά WTA 1000 για πρώτη φορά στην καριέρα της στο Indian Wells Open και την ίδια χρονιά κατοχύρωσε την συμμετοχή της στο WTA FINALS . Σήμερα βρίσκεται στο Top 10 της WTA (WTA 2023 rankings) (Women Tennis Association, n.d. 12).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

Η ΔΡΑΣΗ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΣΤΗΝ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗ

Στον χώρο της αντισφαίρισης κυρίως τις δεκαετίες του 1960 και 1970 υπήρξαν πολλά πρόσωπα, ενέργειες και γεγονότα που καθόρισαν σημαντικά τόσο την ανάπτυξη και την δράση της γυναικείας συμμετοχής στο άθλημα, όσο και την ευρύτερη κοινωνική δραστηριότητα των γυναικών στον αθλητισμό και όχι μόνο. Στην συνέχεια παρατίθενται μερικά από αυτά τα πρόσωπα οι ενέργειες και τα ιστορικά γεγονότα

3.1 BILLIE JEAN KING

Η Billie Jean King, Moffitt το πατρικό της όνομα, είναι μια ιδιαίτερη και ξεχωριστή προσωπικότητα διεθνούς εμβέλειας από τις καλύτερες τενίστριες που έχουν περάσει από τους αγωνιστικούς χώρους, πολυβραβευμένη μέσα και έξω από τα γήπεδα. Γνωστή και ως BJK, γεννήθηκε στις 22 Νοεμβρίου του 1943 στο Long Beach της California των ΗΠΑ. Ως φοιτήτρια στο California State University, Los Angeles (Cal State LA) το 1963, σε μια βιβλιοθήκη του πανεπιστημίου, γνώρισε και ερωτεύτηκε τον Larry King. Σύντομα, το 1964 αρραβωνιάστηκαν, και έναν χρόνο αργότερα στις 17 Σεπτεμβρίου του 1965 παντρεύτηκαν. Ανήσυχη προσωπικότητα από την παιδική της ηλικία βρήκε στο σύζυγό της έναν πιστό υποστηρικτή των φιλοδοξιών της εντός και εκτός των γηπέδων.

Η αθλητική δραστηριότητα της BJK ξεκίνησε από τα παιδικά της χρόνια. Η οικογένεια της συμμετείχε επίσης σε διάφορα αθλήματα. Η μητέρα της ήταν κολυμβήτρια και ο πατέρας της έπαιζε μπάσκετ και μπιζμπολ. Ο μικρότερος αδερφός της Randy Moffitt ήταν επίσης παίκτης του μπιζμπολ. Η ίδια έπαιζε σοφτμπολ. Με το τένις ασχολήθηκε όταν ήταν μόλις 11 ετών μετά από προτροπή των γονιών της να ασχοληθεί με ένα πιο «γυναικείο» άθλημα (King, BJ, 2015). Αυτή αγόρασε την πρώτη της ρακέτα με χρήματα που αποταμίευε και μάθαινε τένις στα διάφορα δημόσια και ανοικτά γήπεδα στην πόλη που ζούσε, το Long Beach. Η B.J King ξεχώρισε περισσότερο για το επιθετικό της παίξιμο και τον εκρηκτικό χαρακτήρα της. Λέγεται πως η πρώτη της διαφωνία με την ελιτίστικη εικόνα που προωθούσαν οι τότε γνωστές ακαδημίες τένις στις ΗΠΑ, ήρθε όταν δεν της επιτράπη να συμμετάσχει σε μια φωτογραφία αθλητών επειδή δεν φορούσε την ενδεδειγμένη λευκή στολή αλλά ένα σορτς που της είχε ράψει η μητέρα της.

Η διεθνής καριέρα ξεκίνησε για την BJK το 1959 υπό το άγρυπνο βλέμμα και την καθοδήγηση του προπονητή Frank Brennan και της Alice Marble (τενίστρια με 18 Grand Slams τίτλους). Η BJ King συμμετείχε σε τοπικά, περιφερειακά και διεθνή πρωταθλήματα και χαρακτηρίστηκε ως μία πολλά υποσχόμενη νεαρή παίκτρια της Δυτικής Ακτής. Η διεθνής αναγνώριση θα έρθει το 1961 όταν συμμετείχε για πρώτη φορά σε αγώνες στο Γουίμπλετον με χορηγία των Long Beach Tennis Patrons και

του Century Club . Εκείνη και η Karen Hantz ,17 και 18 ετών αντίστοιχα, κέρδισαν το διπλό γυναικών και έγιναν η νεαρότερη σε ηλικία ομάδα που κατέκτησε τίτλο. Έκτοτε η BJK κέρδισε πολλά κορυφαία πρωταθλήματα όπως : Γουίμπλετον Μονό 1966-68, 1972-73 και 1975, Διπλό Γυναικών 1961-62, 1965, 1967-68, 1970-73 και 1979, Μεικτό Διπλό 1967, 1971, 1973-74, Αμερικανικό Μονό 1967,1971-72, 1974, Γαλλικό Μονό 1972, και το Αυστραλιανό Μονό το 1968. Έχει καταγραφεί ως μία από τις καλύτερες παίκτριες όλων των εποχών στο Διπλό.

Η πιο σημαντική στιγμή στην διεθνή καριέρα της BJ King ωστόσο, ακόμα και αν αυτό φαίνεται παράδοξο, ήταν το 1968 όταν και έγινε επαγγελματίας και η πρώτη γυναίκα τενίστρια που θα κερδίσει \$100.000 σε μία σαιζόν (1971).

3.2 THE ORIGINAL 9

Η Billie Jean King βέβαια δεν είναι μόνο μια αξιοσημείωτη προσωπικότητά για τις επιδόσεις της στα γήπεδα. Είναι μια γυναίκα που μεγαλώνει σε μια εποχή που το σύνολο του δυτικού κόσμου βιώνει μια βαθιά και μεταμορφωτική κοινωνική αναταραχή. Στο επίκεντρο των αναταράξεων βρίσκονται οι γυναίκες και η διεκδίκηση των κοινωνικών, πολιτικών και οικονομικών δικαιωμάτων τους. Το φεμινιστικό κίνημα έχει περάσει στη δεύτερη φάση του στις δεκαετίες του 1960-70. Ενώ στην πρώτη φάση το ζητούμενο ήταν τα πολιτικά δικαιώματα, σε αυτήν την δεύτερη φάση οι γυναίκες διαδηλώνουν με αίτημα τις ίσες απολαβές με τους άνδρες για τις ίδιες εργασίες. Λέγεται πως ο Larry King, σύζυγος της BJK, την μύησε στο φεμινιστικό κίνημα και την έφερε σε επαφή με τις ιδέες του. Στα τέλη της δεκαετίας του 1960, το 1968, η BJK περνάει από τον ερασιτεχνισμό στο επαγγελματικό επίπεδο του τένις. Γνωρίζει πως οι γυναίκες αμείβονται πολύ λιγότερο από τους άνδρες για την κατάκτηση του ίδιου τίτλου. Γνωρίζει επίσης ότι ένα μεγάλο ποσοστό φιλάθλων και παικτών θεωρούν τις γυναίκες κατώτερες αγωνιστικά. Το κοινωνικό κατεστημένο που θέλει τις γυναίκες υποδεέστερες των ανδρών δεν εξαιρεί τους αθλητικούς χώρους μέσα στους οποίους κινείται η BJK

Το καλοκαίρι του 1970 η κορυφαία τενιστική εκδήλωση Pacific Southwest του διοργανωτή και μάνατζερ Jack Kramer στο Λος Άντζελες ανακοίνωσε πως οι άνδρες τενίστες θα αμείβονταν οκτώ φορές περισσότερο από τις γυναίκες παίκτριες,

παρά το γεγονός ότι και οι δύο διοργανώσεις, ανδρών και γυναικών, θα φιλοξενούσαν πλήθος επωνύμων και διάσημων θεατών και οπαδών του τένις.

Η Gladys Heldman πρώην παίκτρια του τένις, ιδρύτρια και εκδότρια του περιοδικού World Tennis magazine ήρθε σε επαφή αρχικά με τις Billie Jean King, Rosie Casals και Nancy Richey (Lincoln A. , 2021). Σε εκείνη την συνάντηση οι κορυφαίες τενίστριες αποφάσισαν να αρνηθούν, σε ένδειξη διαμαρτυρίας, να συμμετάσχουν στην διοργάνωση του Jack Kramer. Με τη βοήθεια της Gladys Heldman και του φίλου της Joseph Cullman που ήταν φανατικός οπαδός του τένις και πρόεδρος της Philip Morris, ξεκίνησε η διαδικασία οργάνωσης ενός αποκλειστικά γυναικείου τουρνουά τένις. Ο Joseph Cullman πρόσφερε \$2500 ως αντάλλαγμα για τα δικαιώματα ονομασίας του τουρνουά Virginia Slims ενώ υπολόγισαν ότι θα εισέπρατταν \$5000 από τα εισιτήρια. Οι παίκτριες, επτά από τις ΗΠΑ και δύο από την Αυστραλία υπέγραψαν εβδομαδιαία συμβόλαια με αμοιβή \$1 με την εταιρεία της Gladys Heldman (Lincoln A. , 2021). Η πράξη ήταν τόσο συμβολική όσο και τυπική ώστε να προστατευτούν από τυχόν αγωγές εναντίον τους από τα επίσημα όργανα του αθλήματος του τένις. Με αυτό το συμβόλαιο μετατρέπονταν σε επαγγελματίες τενίστριες, ενώ η ενός δολαρίου αμοιβή ήταν ένα ηχηρό και καταγγελτικό μήνυμα στις επίσημες ομοσπονδίες τένις. Επιπλέον αποτελούσε ισχυρό χαρτί στα χέρια των γυναικών που αγωνίζονταν για εξίσωση των αμοιβών γυναικών και ανδρών για την ίδια εργασία. Οι εννιά κορυφαίες τενίστριες με αυτήν τους την πράξη κατηγόρησαν με «σατυρικό» τρόπο την άνιση αντιμετώπιση γυναικών και ανδρών αθλητών του τένις. Η ιστορία απέδειξε πως αυτή η κίνηση ήταν μόνο μία μάχη σε έναν πόλεμο μεταξύ των δύο φύλων αλλά και μεταξύ των γυναικών αθλητριών και των επίσημων Ομοσπονδιών τένις ανά τον κόσμο, που θα συνεχιζόταν λίγο αργότερα μέσα στα γήπεδα. (WTA, n.d.3)

Η Billie Jean King ήξερε όταν ξεκινούσε αυτή την «επανάσταση» εναντίον της κατεστημένης τάξης των επίσημων Ομοσπονδιών του τένις ότι δεν θα ήταν ένας εύκολος αγώνας. Στο πρώτο Open Wimbledon εκείνη και ο Rod Laver πήραν τον ίδιο τίτλο και ενώ εκείνος βραβεύτηκε με το ποσό των 2000 λιρών η BJK πήρε μόνον 750 λίρες. Πριν αποφασίσουν να απέχουν από την εκδήλωση Pacific Southwest του Jack Kramer στο Λος Άντζελες οι γυναίκες ζήτησαν να μειωθεί η

μεγάλη οικονομική ανισότητα και έλαβαν αρνητική απάντηση. Επιπροσθέτως η USLTA (United States Lawn Tennis Association) απειλούσε ότι θα τιμωρούσε τις αθλήτριες που θα συμμετείχαν σε μια διοργάνωση έξω από την αρμοδιότητά της είτε αφαιρώντας τους πόντους είτε αποκλείοντας αυτές από άλλες διεθνείς διοργανώσεις και σίγουρα δεν θα αναγνώριζε την διοργάνωση.

Ενάντια σε όλες τις αντιξοότητες, το πρώτο γυναικείο τουρνουά με την ονομασία Virginia Slims Circuit πραγματοποιήθηκε στο Χιούστον του Τέξας το Σεπτέμβριο του 1970. Το Πρωτάθλημα αυτό απέκτησε γρήγορα μία θέση στις καρδιές των οπαδών του τένις και έγινε το εφελτήριο για τη είσοδο περισσότερων νέων αθλητριών στα γήπεδα. Για την ιστορία, οι εννέα που υπέγραψαν το συμβόλαιο του ενός δολαρίου διακινδυνεύοντας την καριέρα και την φήμη τους είναι οι: Rosemary Casals, Nancy Richey, Peaches Bartkowicz, Kristy Pigeon, Valerie Ziegenfuss, και Julie Heldman; από τις ΗΠΑ και οι Αυστραλές Kerry Melville Reid και Judy Tegart Dalton. Στην κορυφή πάντα η Billie Jean King που λίγα χρόνια αργότερα θα ιδρύσει την WTA (Women Tennis Association).

«...Δεν ήμασταν σίγουρες για το πεπρωμένο μας, αλλά ξέραμε ότι ήταν στα χέρια μας για πρώτη φορά...Ένιωσα μια αίσθηση φόβου και χαράς», θυμάται η Κινγκ για την εποχή που τα πράγματα έφτασαν στο αποκορύφωμά τους – στις 23 Σεπτεμβρίου 1970. «Ξέραμε ότι γράφαμε ιστορία και είχαμε μια τόσο ισχυρή αίσθηση σκοπού. Απλά σκεφτόμουν το όραμα που είχαμε για το μέλλον του αθλήματός μας. Θέλαμε να διασφαλίσουμε ότι κάθε κορίτσι στον κόσμο που ήταν αρκετά καλό θα είχε ένα μέρος να πάει και να βγάλει τα προς το ζην παίζοντας τένις» BJK (King, BJ, 2015 WTA, n.d.2)

3.3 Η ΜΑΧΗ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

Όσο οι γυναίκες τενίστριες αγωνίζονταν για ίσα δικαιώματα και ίση αμοιβή για τους ίδιους τίτλους με τους άντρες αθλητές, οι άντρες αθλητές, οπαδοί και παράγοντες των Ομοσπονδιών, προσπαθούσαν να ισορροπήσουν μεταξύ της συμπάθειας για τον αγώνα τους και της άρνησης της επερχόμενης έντασης στις μεταξύ τους σχέσεις. Κάποιοι τάχθηκαν υπέρ των γυναικών και συντάχθηκαν με τον αγώνα τους και κάποιοι άλλοι διακωμωδούσαν

την κατάσταση προσπαθώντας να αποδείξουν ότι οι γυναίκες τενίστριες ήταν κατώτερες αγωνιστικά και άρα δεν δικαιούνταν την ίση αμοιβή που διεκδικούσαν.

Σε αυτό το μήκος κύματος ήταν και ο Bobby Riggs, ένας κορυφαίος τενίστας στον κόσμο της δεκαετίας του 1940. Το 1973, στον απόηχο της κίνησης των Original 9, και ενώ βρισκόταν στο 55ο έτος της ηλικίας του ο Riggs δήλωσε πως το γυναικείο παιχνίδι ήταν κατώτερο από το ανδρικό και πως ο ίδιος, που βρισκόταν ήδη στη μέση ηλικία, θα μπορούσε να νικήσει την καλύτερη γυναίκα τενίστρια. Προκάλεσε την BJK σε έναν αγώνα μεταξύ τους, αλλά εκείνη αρνήθηκε. Τελικά την πρόταση-πρόκληση αποδέχτηκε η Margaret Court μια κορυφαία τενίστρια από την Αυστραλία. Το έπαθλο του αγώνα ορίστηκε στα \$20.000. Η Court επέστρεψε, μετά την γέννηση του πρώτου της παιδιού τον Μάρτιο του 1972, στο γήπεδο για έναν αγώνα όχι τόσο για την κατάκτηση ενός τίτλου αλλά κυρίως για την υπεράσπιση του δικαιώματος των γυναικών αθλητριών να διεκδικούν ίσες αμοιβές. Ο αγώνας ορίστηκε για τις 13 Μαΐου 1973, ημέρα της γιορτής της Μητέρας. Το γήπεδο της Ramona της Καλιφόρνιας υποδέχθηκε 5000 οπαδούς και το CBS ανέλαβε την τηλεοπτική κάλυψη. Ο Bobby Riggs μπήκε στο γήπεδο κρατώντας ένα μπουκέτο λουλούδια για να τιμήσει την συμπαίκτριά του ή για να της θυμίσει το ρόλο της ως γυναίκα και πρόσφατα μητέρα. Μια κίνηση αμφιλεγόμενη όσο και ευγενική.

Ο αγώνας έληξε με την Court να χάνει (0-2 σετ) (2-6 1-6) και τον Bobby Riggs να κερδίζει μια θέση στο εξώφυλλο του περιοδικού Sports Illustrated και του Time. Μαζί με την Court, σε εκείνον τον αγώνα, ηττήθηκαν όλες οι κορυφαίες τενίστριες ενώ ο Bobby Riggs είχε τώρα ένα επιχείρημα, χωρίς να επιδέχεται αμφιβολίας, για την υπεροχή του ανδρικού παιχνιδιού έναντι εκείνου των γυναικών.

Την Πέμπτη 20 Σεπτεμβρίου του 1973 σε έναν εθνικό τηλεοπτικό αγώνα σεprime time στο κανάλι ABC, η Billie Jean King κλήθηκε να εκπροσωπήσει όλες τις γυναίκες, αθλήτριες και μη, εναντίον ενός αλαζόνα άνδρα που διατεινόταν πως λόγω φύλου και μόνον ήταν καλύτερος ακόμα και από τις κορυφαίες τενίστριες του κόσμου. Το έπαθλο του αγώνα ορίστηκε στα \$100.000 και ο αγώνας έγινε στο Huston Astrodome του Τέξας. Η συνάντηση αυτή ονομάστηκε «Μάχη των Φύλων» και ως τέτοια αντιμετωπίστηκε τόσο από τους παίκτες όσο και από τους οπαδούς

τους. Η ενδυμασία ήταν ανάλογη της μορφής της αναμέτρησης και του μάρκετινγκ της εποχής εκείνης. Εκείνη μπήκε στο γήπεδο ως Κλεοπάτρα πάνω σε δερμάτινο φορείο στολισμένο με φτερά, το οποίο κρατούσαν τέσσερις μυώδεις άντρες, ντυμένοι σαν σκλάβοι της Αρχαίας Αιγύπτου. Εκείνος πάνω σε μια δίτροχη χειράμαξα, πλαισιωμένος από νεαρές κοπέλες. Στο επανωφόρι του ήταν γραμμένη η φράση Sugar Daddy και κρατούσε ένα μεγάλο γλειφιτζούρι το οποίο και της πρόσφερε. Εκείνη του πρόσφερε ένα παιχνίδι γουρουνάκι. Ο ανδρικός σωβινισμός ενάντια στην γυναικεία χειραφέτηση και εξουσία με όλα τα απαιτούμενα αποδεικτικά στοιχεία (Augustyn A, 2023). Αυτή η θεατρική παράσταση έμοιαζε περισσότερο με φαρσοκωμωδία παρά με πραγματική αντιπαράθεση ενηλίκων.

Η Billie Jean King κέρδισε έναν αμφιλεγόμενο αγώνα με σκορ 3-0 σετ (6-4 6-3 6-3) καθώς πολλοί υποστήριζαν αργότερα ότι ο σπουδαίος Bobby Riggs είχε δώσει σκόπιμα τον αγώνα στην King (Augustyn, A, 2023). Ανεξάρτητα από αυτό, 50 εκατομμύρια θεατές στις ΗΠΑ και 90 εκατομμύρια παγκοσμίως παρακολούθησαν μια πρόσωπο με πρόσωπο μάχη με εξαιρετική σημασία για το γυναικείο τένις, για τον γυναικείο αθλητισμό αλλά και κυρίως για το γυναικείο απελευθερωτικό κίνημα. Αργότερα η Billie JK δήλωσε πως «...Νόμιζα ότι θα μας πήγαινε πίσω 50 χρόνια αν δεν κέρδιζα αυτόν τον αγώνα. Θα κατέστρεφε την περιοδεία των γυναικών και θα επηρέαζε την αυτοεκτίμηση όλων των γυναικών...»

Η Billie Jean King πήρε επάνω της τον αγώνα όλων των γυναικών για ισότητα μέσα και έξω από τα γήπεδα σαν να ήταν ένα πεπρωμένο που δεν θα μπορούσε να αποφύγει! (King,BJ, 2015)

3.4 Η ΙΔΡΥΣΗ ΤΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΑΝΤΙΣΦΑΙΡΙΣΗΣ ΓΥΝΑΙΚΩΝ (Women's Tennis Association-WTA)

Η Billie Jean King είχε από νωρίς κατανοήσει πως το θέμα των αμοιβών δεν ήταν απλά μια οικονομική διευθέτηση μεταξύ γυναικών αθλητριών και διοργανωτών των πρωταθλημάτων. Η ανισότητα αυτή που αυξανόταν ραγδαία θα οδηγούσε το γυναικείο τένις αλλά και τον γυναικείο αθλητισμό γενικότερα σε μαρασμό. Λιγότερες ευκαιρίες για τις τενίστριες και λιγότερα πρωταθλήματα που θα οδηγούσαν σε μείωση του ενδιαφέροντος των οπαδών του αθλήματος. Οι

αντιδράσεις θα ήταν αλυσιδωτές, όπως μείωση του ενδιαφέροντος για είσοδο νέων γυναικών και μη ανανέωση των παικτριών καθώς οι μεγαλύτερες τενίστριες σιγά σιγά θα αποχωρούσαν χωρίς να μπορούν να είναι σίγουρες ότι μια νέα γυναίκα με δυνατότητες και όρεξη θα μπορούσε να ακολουθήσει το τένις και να επιβιώσει με κάποιο τρόπο από αυτό (King, BJ, 2015). Η King ήξερε επίσης ότι δεν θα μπορούσε να προωθήσει τους στόχους της μέσα από Ομοσπονδίες και διοργανώσεις που διοικούσαν από άντρες. Αυτή οραματιζόταν μια οργάνωση που θα λειτουργούσε με βάση τους υπάρχοντες κανόνες ώστε να κερδίσει την εμπιστοσύνη των οπαδών αλλά και των μεγάλων Εθνικών Ομοσπονδιών αλλά και θα εξασφάλιζε στις γυναίκες ισότιμη παρουσία στα γήπεδα και δημοσιότητα ώστε να εξασφαλιστεί η εξέλιξη του γυναικείου τένις.

Μετά την διοργάνωση του γυναικείου τουρνουά Virginia Slims η Διεθνής Ομοσπονδία Αντισφαίρισης επέβαλε κυρώσεις σε εκείνες τις αθλήτριες που συμμετείχαν και άρχισε να μειώνει τους γυναικείους αγώνες σε εκείνα τα τουρνουά που διεξάγονταν κάτω από τον έλεγχό της. Το 1970 ενέκρινε μόνο 15 πρωταθλήματα και όλα για άνδρες. Ένας άτυπος πόλεμος μαινόταν μεταξύ παικτών, παικτριών και Ομοσπονδιών με θύματα τις γυναίκες.

Η κατάσταση άρχισε σταδιακά να εξομαλύνεται το 1973 όταν το US Open αθλοθέτησε το ίδιο χρηματικό έπαθλο σε άνδρες και γυναίκες. Πολύ αργότερα, το 1985 ακολούθησε το Australian Open , ενώ μεταξύ 1996 έως το 2000 οι άνδρες έπαιρναν μεγαλύτερα χρηματικά έπαθλα στα Grand Slams. Το 2006 ακολούθησε την πολιτική των ίσων αμοιβών το Γαλλικό Όπεν και ένα χρόνο αργότερα το 2007 και το Γουίμπλετον έδωσε ίσα χρηματικά έπαθλα στους παίκτες των δύο φύλων.

Η δεκαετία του 1980 ήταν καθοριστική για την ανάπτυξη και εξάπλωση του αθλήματος. Η τηλεοπτική κάλυψη έκανε το τένις δημοφιλές και του έδωσε τα χαρακτηριστικά του αθλήματος αφαιρώντας του την ιδιότητα της αριστοκρατικής ενασχόλησης.

Το 1973 η Κίνγκ, σε ένα ξενοδοχείο του Λονδίνου, μία εβδομάδα πριν την έναρξη του πρωταθλήματος του Γουίμπλετον ίδρυσε την WTA (WTA TOUR, INC., n.d.3), μια Ομοσπονδία για την ανάπτυξη του γυναικείου τένις. Πολύ σύντομα, το 1975, θα

συμφωνηθεί τηλεοπτική κάλυψη των διοργανώσεων της WTA με το CBS, γεγονός που θα απογειώσει τα οικονομικά της οργάνωσης και θα εξασφαλίσει χορηγίες όπως της Colgate το 1976 και της Avon το 1979. Η Ένωση Αντισφαίρισης Γυναικών θα γίνει ο κύριος οργανωτικός φορέας της επαγγελματικής αντισφαίρισης, αντίστοιχος της Ένωσης Επαγγελματιών Αντισφαιριστών (ATP).

Η WTA έχει να επιδείξει πλήθος δραστηριοτήτων μέσα και έξω από τα γήπεδα. Σίγουρα δεν πρόκειται για μια αθλητική ομοσπονδία που περιορίζεται στην διοργάνωση πρωταθλημάτων αν και στο ενεργητικό της ετησίως καταγράφονται περισσότερα από 50 τουρνουά σε 33 χώρες κάθε χρόνο (WTA TOUR, INC., n.d.3). Όπως δηλώνει στην κεντρική της ιστοσελίδα ο Πρόεδρος της WTA Steve Simon (Simon, n.d.1), « Βασικός στόχος είναι η κοινωνική αλλαγή. Το τένις δεν είναι παρά το μέσο που θα φέρει την αλλαγή στη ζωή των κοριτσιών, των γυναικών και των οικογενειών» (Simon, n.d.1).

Η ίδια η Billie Jean King δηλώνει «Θέλω να χρησιμοποιήσω τα αθλήματα με στόχο την κοινωνική αλλαγή. (WTA foundation, n.d.2)» Η Ένωση Αντισφαίρισης Γυναικών είναι η πρώτη αθλητική Ομοσπονδία που θα δεχθεί τρανσέξουαλ αθλητές το 1977. Από την ίδρυσή της έως και σήμερα η WTA επιδιώκει ενεργά την ισότητα για όλους ανεξάρτητα από την φυλή, την ηλικία, το φύλο, την εθνικότητα, τις θρησκευτικές αντιλήψεις και τις σεξουαλικές προτιμήσεις. Η WTA θέλει να δώσει στα κορίτσια και τις γυναίκες την ευκαιρία της εκπαίδευσης, ώστε να μπορούν να ζήσουν μια ζωή χωρίς περιορισμούς και επιδιώκει μέσω των προγραμμάτων της να εξασφαλίσει ότι αυτές θα έχουν την ευκαιρία για σωματική και ψυχική υγεία. Η BJK δεν σταμάτησε ποτέ να αγωνίζεται για την ισότητα μεταξύ των δύο φύλων και ήταν αυτή που πρώτη συνειδητοποίησε ότι το άθλημα του τένις έπρεπε να σπάσει τα στεγανά της αριστοκρατικής του προέλευσης και να γίνει ένα άθλημα για όλους (King,BJ, 2015). Ίσως τελικά αυτή να είναι η πιο σημαντική προσφορά της στο άθλημα, στον κόσμο και στις γυναίκες ειδικότερα. Η στάση της BJK ως αθλήτρια αρχικά αλλά και ως πολιτικό και κοινωνικό πρόσωπο αργότερα, όταν αποσύρθηκε από τα γήπεδα, την καθιστά ηγέτη. Αυτή έδειξε με τον πιο παραδειγματικό τρόπο τη δύναμη της θέλησης και το δυνατό αποτέλεσμα της διαρκούς προσπάθειας.

Η ίδια επίσης, σε συνέντευξή της (King,BJ, 2015), παραδέχεται την επιρροή της δράσης της και στους άνδρες που βρίσκονταν σε πρώιμη εφηβική και νεανική ηλικία, την εποχή της «μάχης των φύλων». Αναφέρει πως αρκετοί την πλησιάζουν ευχαριστώντας την για την μαχητικότητα που επέδειξε εκείνα τα χρόνια καθώς σήμερα, γονείς πλέον κοριτσιών, αντιλαμβάνονται την ουσία και την δυναμική των πράξεών της. Ένας από αυτούς και ο πρώην Πρόεδρος των ΗΠΑ Barack Obama. Τελικά η BJK μέσω της δράσης και με εργαλείο την WTA είπε στις γυναίκες αλλά και σε όλους όσοι αισθάνονται «διαφορετικοί» ΜΑΘΕΤΕ ΝΑ ΑΓΩΝΙΖΕΣΤΕ!

3.5 ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΓΥΝΑΙΚΩΝ

Το άθλημα της αντισφαίρισης έχει πολύχρονη παρουσία στα διεθνή αθλητικά δρώμενα. Έχει επίσης σαφώς αποδειχθεί πως η παρουσία των γυναικών αθλητριών υπήρξε διαχρονικά σημαντική, όχι μόνο για τις εξαιρετικές αθλητικές τους επιδόσεις, αλλά κυρίως για τους αγώνες τους για την ισότιμη μεταχείρισή τους από τους μεγάλους αθλητικούς ομίλους συγκριτικά με τους άνδρες αθλητές του τένις. Θα μπορούσε κανείς να υποστηρίξει πως είναι τόσο πολλά αυτά που κατέκτησαν οι γυναίκες τενίστριες μέσα στον 20^ο αι. που μάλλον δεν θα απομένουν κορυφές για να κατακτηθούν από τις νέες γενιές. Όμως αν διευρυνθεί η οπτική γωνία τότε τα δεδομένα πιθανόν να μεταβληθούν. Αυτό σημαίνει πως οι επιτυχίες των γυναικών στον χώρο της αντισφαίρισης δεν επεκτείνονται αυτόματα και στα άλλα αθλήματα και σίγουρα, δεν φαίνεται να έχει αλλάξει σημαντικά εκείνο το κομμάτι που αφορά την συμμετοχή των γυναικών σε διοικητικές θέσεις, στον τομέα της προπονητικής εκπαίδευσης και στη συμμετοχή τους στην αθλητική δημοσιογραφία. Παραμένει επίσης σε θολά νερά η επιχειρηματική ενασχόληση των γυναικών σε ότι αφορά τα αθλητικά δρώμενα. Σχετικά τέλος με τα ΜΜΕ προκύπτουν ερωτήματα τόσο για την κυρίαρχη στάση προς τις γυναίκες αθλήτριες αλλά και τη συχνότητα κάλυψης γυναικείων αγώνων διαφόρων αθλημάτων σε σύγκριση με εκείνα των ανδρών (Huggins & Randel, 2007).

Πολλές μελέτες και έρευνες έχουν έως τώρα πραγματοποιηθεί με στόχο την ανάλυση και ερμηνεία των διαφορών στην επαγγελματική ανάπτυξη μεταξύ ανδρών και γυναικών (Gorant, JA 2012). Η επαγγελματική ενασχόλησή των γυναικών στον

τομέα του αθλητισμού φαίνεται πως συμφωνεί με τους γενικούς κανόνες. Αυτό σημαίνει πως οι γυναίκες στον αθλητισμό αντιμετωπίζουν τα ίδια προβλήματα, εμπόδια και διακρίσεις όπως σε κάθε άλλο επαγγελματικό κλάδο. Εξειδικεύοντας ωστόσο το παράδειγμα στις γυναίκες που κατέχουν υψηλόβαθμες θέσεις στον κλάδο των προπονητών μεγάλων αθλητικών ομάδων ή κορυφαίων μεμονωμένων αθλητών η απουσία των γυναικών είναι τουλάχιστον εντυπωσιακή (Gorant, JA.2012, Thadeu, Helmut, Cornel, & Cristina, 2023). Η θεωρία των προτιμήσεων της Hakim (Hakim, C. 2006) εξηγεί σε ικανοποιητικό βαθμό και σε αρμονία με τις κοινωνικές, οικονομικές και πολιτικές εξελίξεις τους λόγους που οι γυναίκες επιλέγουν ή δεν επιλέγουν κάποιες εργασίες. Διακρίνει τρεις ομάδες γυναικών. Αυτές που εστιάζουν πρωτίστως στην επαγγελματική ανάπτυξη και εξέλιξη, σε αυτές που επιλέγουν την μερική απασχόληση και τις επαγγελματικές θέσεις περιορισμένων ευθυνών, δίνοντας μεγαλύτερη βαρύτητα στην οικογένεια και σε αυτές που προσπαθούν να συνδυάσουν καριέρα και οικογένεια. Άρα σύμφωνα με την Hakim η επαγγελματική εξέλιξη δεν είναι παρά θέμα επιλογής και όχι κοινωνικών και άλλης μορφής εμποδίων (Hakim,C. 2006). Η Hakim στην έρευνά της συμπεριλαμβάνει σαφώς και τα επαγγέλματα που σχετίζονται με τα αθλήματα, όπως τις διοικητικές θέσεις στις αθλητικές ομοσπονδίες, τις ακαδημίες προπονητών, την αθλητική δημοσιογραφία.

Στην περίπτωση που εξετάζουμε όμως οι περισσότερες έρευνες συμφωνούν πως οι γυναίκες δεν καταλαμβάνουν υψηλές θέσεις κυρίως λόγω του καταμερισμού εργασίας στην οικογένεια, της κυριαρχίας των ανδρών στον κλάδο των προπονητών-“old boy’s club”, κατά την γνωστή έκφραση και τέλος έλλειψης φιλοδοξίας, δηλαδή δεν βλέπουν αυτό το επάγγελμα ως ευκαιρία προσωπικής ανάπτυξης (Gorant, 2012). Τα παραπάνω εμπόδια αφορούν και στο επάγγελμα της αθλητικής δημοσιογραφίας. Το μεγαλύτερο ποσοστό των γυναικών δηλώνει πως πρόκειται για έναν ανδροκρατούμενο χώρο στον οποίο απαιτείται μεγαλύτερη προσπάθεια από αυτές ώστε να αποδείξουν ότι μπορούν να σταθούν επαγγελματικά, ακόμα και αν έχουν τα ίδια ή περισσότερα προσόντα από τους άνδρες συναδέλφους τους (Gorant, 2012). Επιπλέον εμπόδιο αποτελεί για αυτές ο καταμερισμός εργασίας στο σπίτι καθώς στην μεγάλη τους πλειοψηφία φέρουν μεγαλύτερη ευθύνη για την ανατροφή των παιδιών και άρα ο χρόνος τους περιορίζεται δραματικά (Gorant, C. 2012). Τέλος θα

πρέπει να συνυπολογισθεί και η αντίληψη πως οι αθλητικές δραστηριότητες αρμόζουν καλύτερα στους άνδρες και όχι στις γυναίκες (Zarret, Veliz, & Sabo, 2020).

Δεδομένου ότι στον δυτικό τουλάχιστον κόσμο, έχουν γίνει νομοθετικές παρεμβάσεις ώστε να απαλειφθούν όλες οι αναχρονιστικές πολιτικές που δημιουργούσαν εμπόδια ανάπτυξης των γυναικών λόγω φύλου, θα περίμενε κανείς ότι θα είχαν εξίσου ατονήσει και τα κοινωνικά εμπόδια. Στις ΗΠΑ για παράδειγμα, η νομοθετική ρύθμιση με την ονομασία Title IX του 1974 που αφορά στην απαλοιφή των εμποδίων στα εκπαιδευτικά προγράμματα και τις αθλητικές δραστηριότητες των κολεγίων με βάση το φύλλο, (Wharton, 2004) θεωρήθηκε και ήταν μεγάλη νίκη για τις νεαρές Αμερικανές αθλήτριες που διεκδικούσαν αθλητικές υποτροφίες από τα κολλέγια και περαιτέρω εξέλιξη μέσω των προγραμμάτων τους. Ωστόσο νεότερες έρευνες που βλέπουν το φως της δημοσιότητας συμφωνούν πως συνεχίζουν να υφίστανται ισχυρά κοινωνικά εμπόδια για τις γυναίκες αθλήτριες (Thadeu, Helmut, Cornel, & Cristina, 2023).

Στην περίπτωση της κορυφαίας τενίστριας Serena Williams σε ένα δείγμα σχολίων από 24 ιστότοπους σε δύο πλατφόρμες κοινωνικών μέσων, το Facebook και το Twitter, παρατηρούμε πως προσδιορίζεται ως γυναίκα και άφρο-αμερικανή (Kavanagh, E. 2018). Ταυτόχρονα πολλά από τα σχόλια περιέχουν το θέμα της «αμφισβήτησης φύλου» ενώ άλλα είναι απροκάλυπτα ρατσιστικά (Kavanagh, E. 2018). Αυτές οι πλατφόρμες χρησιμοποιούνται συχνά για την αλληλεπίδραση θαυμαστών/αθλητών και αφορούν κατά κύριο λόγο τις αθλητικές επιδόσεις εντός των γηπέδων και την προσωπική συμπεριφορά των αθλητών ή την ομάδα στην οποία ανήκουν (Kavanagh, E. 2018). Οι αθλητές όλων των αθλημάτων δέχονται κριτική και πολλές φορές λεκτική κακοποίηση. Στο άθλημα του τένις θεωρείται ότι οι αθλητές απολαμβάνουν την μεγαλύτερη δυνατή προστασία, καθώς οι κανόνες του παιχνιδιού απαιτούν σχετική σιωπή από αυτούς και το κοινό αλληλοεπιδρά μόνο κατά την διάρκεια καθορισμένων διαλειμμάτων (Kavanagh, E. 2018).

Ωστόσο στην περίπτωση της Williams ένα υπολογίσιμο μέρος των σχολίων υποδηλώνουν πως έχει την ιδιότητα της «ασυνήθιστης παίκτριας του τένις γιατί είναι

μαύρη, γυναίκα και παίζει ένα άθλημα που κυριαρχούν οι λευκοί» (Kavanagh, E. 2018). Ταυτόχρονα παρουσιάζεται ως δυνατή και ισχυρή ενώ οι αντίπαλοί της ορίζονται ως αδύναμες και εύθραυστες. Δεν είναι λοιπόν παράξενο που στα κυρίαρχα μέσα ενημέρωσης αμφισβητείται η θηλυκότητά της ενώ υπερτονίζεται η κυριαρχία της στο γήπεδο του τένις και η αυτοπεποίθησή της, χαρακτηριστικά που συνήθως δεν εκτιμώνται στις γυναίκες (Kavanagh, E. 2018). Τελικά η Williams παρουσιάζεται ως «το άλλο», το διαφορετικό και γίνεται αποδέκτης και αρνητικών σχολίων όχι για την αθλητική της ιδιότητα αλλά για το φύλο της, το χρώμα του δέρματός της, τα ιδιαίτερα ποιοτικά χαρακτηριστικά που συνθέτουν την προσωπικότητά της.

Η Billie Jean King σε συνέντευξη που παραχώρησε κατά την διάρκεια του Advantage All Forum που πραγματοποιήθηκε στη Σεβίλλη στις 12 Νοεμβρίου του 2023 και με τον διακριτικό τίτλο «TENNIS ICONS CHAMPION GENDER EQUALITY» δήλωσε πως «...ο γυναικείος αθλητισμός είναι μια μικρογραφία της κοινωνίας και ο τρόπος με τον οποίο ενεργούμε (ως αθλητές και παράγοντες) διαχέεται σε άλλους τομείς, ιδίως στις επιχειρήσεις και όποια επιτεύγματα οποιουδήποτε είδους-είτε είναι στην μουσική, είτε στην τέχνη, δεν έχει σημασία-ενθαρρύνει άλλους. Χρειάζονται πολλές γενιές για να αλλάξουν τα πράγματα, αλλά η σημερινή γενιά μπορεί να αρχίσει να αλλάζει με αυτά που λέει στα παιδιά της. Και οι άντρες έχουν πολλά να κάνουν με τις κόρες τους...» (ITF, 2023)). Σε άλλο σημείο ομολογεί πως ένα βασικό στοιχείο της επιτυχίας της ήταν η στάση του πατέρα της απέναντί της. Ήταν το ίδιο υποστηρικτικός όπως και με τον αδερφό της χωρίς να αφήνει υπόνοιες για διαφορετική μεταχείρισή της λόγω φύλου και μοίραζε τον χρόνο του το ίδιο και στα δύο του παιδιά γεγονός που αποτελούσε κανόνα εκείνη την εποχή. Η θέση της ενισχύει κατά πολύ τα αποτελέσματα της πλειοψηφίας των ερευνών που εξηγούν την απουσία των γυναικών και των κοριτσιών από τα αθλητικά δρώμενα λόγω στερεοτυπικών αντιλήψεων που είναι βαθιά ριζωμένες στην κοινωνική συνείδηση.

Στο ίδιο Forum ανάλογα τοποθετήθηκε και η Arantxa Sanchez Vicario (ITF, 2023))πρώτη Ισπανίδα που κέρδισε το Roland Garros το 1989. Εξέφρασε και αυτή την πεποίθηση πως οι αθλήτριες του τένις ήταν πρωτοπόρες όχι μόνο για την

αγωνιστική τους δράση μέσα στα γήπεδα αλλά κυρίως γιατί στάθηκαν με τον δικό τους ξεχωριστό τρόπο στο πλευρό των γυναικών και μάλιστα σε μία κυρίως φαλλοκρατική, όπως την αποκάλεσε, χώρα την Ισπανία. Η ίδια πιστεύει πως οι αθλητικές τους επιτυχίες θα μπορούσαν να αποτελέσουν έμπνευση για την επίτευξη περισσότερων στόχων από τις νέες γενιές (ITF, 2023))

Τέλος στο ίδιο Forum σε άλλο τραπέζι συζήτησης με τον διακριτικό τίτλο «Champions of Parity» η Πρόεδρος του Billie Jean King Cup Katrina Adams,, δεσμεύτηκε πως το 40% των χορηγιών τους θα διατεθεί στον γυναικείο αθλητισμό ώστε να δημιουργηθούν περισσότερες ευκαιρίες για τις γυναίκες επαγγελματίες του αθλητικού κλάδου (ITF ADVANTAGE ALL FORUM, Champions of Parity, 2023), ενώ ο Jose Maria Arrabal Γενικός Γραμματέας Αθλητισμού στην περιοχή της Ανδαλουσίας δήλωσε πως βασικός στόχος τους είναι η προβολή των γυναικείων αθλητικών γεγονότων στην περιοχή και η ανάπτυξη της εικόνας του γυναικείου αθλητισμού (ITF ADVANTAGE ALL FORUM, Champions of Parity, 2023)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην παρούσα εργασία, μέσω της ανασκόπησης της ήδη υπάρχουσας βιβλιογραφίας και των ηλεκτρονικών πηγών μελετήθηκαν οι αγώνες των γυναικών αθλητριών της αντισφαίρισης μέσα και έξω από τα γήπεδα και η επίδρασή τους τόσο στο ίδιο το άθλημα όσο και στις ζωές των ανθρώπων, ανδρών και γυναικών, για περισσότερο από πενήντα χρόνια.

Διαπιστώθηκε κυρίως, μέσα από τα ιστορικά στοιχεία, ότι το άθλημα της αντισφαίρισης, από τα πρώτα χρόνια της εμφάνισής του έως και σήμερα, εξελίσσεται και προσελκύει νέους αθλητές αλλά και φιλάθλους. Διαπιστώθηκε ότι οι γυναίκες αποτελούν μέρος αυτής της εξέλιξης καθώς συμμετείχαν ως αθλήτριες από τα πρώτα χρόνια της εμφάνισής του.

Παρατηρήθηκε επίσης ότι οι αγωνιστικές τους επιδόσεις εντός των γηπέδων αλλά και οι συνεχείς αγώνες τους για ισότιμη μεταχείριση έφεραν το άθλημα του τένις πιο κοντά σε μεγαλύτερο μέρος του φιλάθλου κόσμου και με τη δράση τους δημοσιοποίησαν τα αιτήματά τους. Κατάφεραν να κερδίσουν έναν από τους βασικότερους στόχους τους που ήταν εξ αρχής οι ίσες χρηματικές απολαβές με τους άντρες τενίστες.

Διαπιστώθηκε επίσης, πως οι γυναίκες προσέδωσαν στο άθλημα ιδιαίτερη λάμψη, στρέφοντας τα φώτα της δημοσιότητας επάνω του και το μετέτρεψαν από άθλημα της ανώτερης τάξης σε άθλημα του καθενός που θα είχε το πάθος και το όνειρο να ασχοληθεί με αυτό. Με την επιμονή και την αγωνιστικότητά τους έβαλαν την αντισφαίριση μεταξύ των αθλημάτων με το μικρότερο χάσμα μεταξύ των φύλων και συνέβαλαν καθοριστικά ώστε να αποκτήσουν οι αγώνες των γυναικών μεγαλύτερη και δικαιότερη κάλυψη από τα μεγάλα τηλεοπτικά κανάλια καθώς και από τον

γραφτό και ηλεκτρονικό τύπο.

Ταυτόχρονα διαπιστώθηκε πως η κοινωνική τους δράση που ξεκίνησε την δεκαετία του 1960 και συνεχίζεται έως και σήμερα αφορά όχι μόνον τις γυναίκες αλλά και άλλα άτομα που ανήκουν σε μειονοτικές και περιθωριοποιημένες ομάδες, καθώς και παιδιά, αγόρια και κορίτσια.

Αποδείχθηκε ακόμα πως υπάρχουν σημαντικά εμπόδια και στην σημερινή εποχή για την είσοδο των γυναικών στις αθλητικές δραστηριότητες είτε ως αθλήτριες είτε ως επαγγελματίες σε επιχειρηματικούς κλάδους σχετικούς με τον αθλητισμό. Ως βασικότερο εμπόδιο αναδείχθηκε ο στερεοτυπικός τρόπος σκέψης σχετικά με το ρόλο των γυναικών στην κοινωνία και την οικογένεια. Προέκυψε πως επικρατεί η άποψη πως η εντατική και επαγγελματική ενασχόληση με κάποιο άθλημα ταιριάζει περισσότερο με την αρρενωπότητα της ανδρικής φύσης και έρχεται σε σύγκρουση με την κομψότητα και την επικρατούσα αντίληψη για την θηλυκότητα.

Σήμερα οι προτάσεις των κορυφαίων γυναικών της αντισφαίρισης όπως προκύπτουν από τις δράσεις που αναλαμβάνουν καθώς και από τις δηλώσεις τους σε συνεντεύξεις που παραχωρούν σε επίσημα διεθνή Φόρουμ αφορούν πρωτίστως την ενίσχυση της δυνατότητας των κοριτσιών να μετέχουν στην εκπαίδευση. Ίσης αξίας ως προς την επίτευξη του στόχου κρίνεται και η διαπαιδαγώγηση από την οικογένεια, καθώς και η ανάγκη ανάληψης πρωτοβουλιών από κυβερνητικούς φορείς αλλά και μη κυβερνητικές οργανώσεις με στόχο την ενίσχυση των δράσεων και την συμπερίληψη του μεγαλύτερου δυνατού αριθμού επωφελομένων.

Εν κατακλείδι οι κορυφαίες αθλήτριες του τένις, όπως η BJ King, έχουν να επιδείξουν όχι μόνον εντυπωσιακές αναμετρήσεις εντός των γηπέδων αλλά και πλούσια κοινωνική δράση. Μπορεί κάποιος να ισχυριστεί ότι αυτές διακατέχονται από μια φεμινιστική φιλοσοφία που στοχεύει την κυριαρχία τους στους αγωνιστικούς χώρους. Η πραγματικότητα όμως, όπως προκύπτει μέσα από τις δράσεις τους που ακόμα συνεχίζονται, είναι πιο περίπλοκη και για αυτό και τόσο σημαντική. Οι αθλήτριες του τένις, δεν μάχονται ως σήμερα μόνο για τα δικαιώματα των γυναικών μέσα στους αθλητικούς ομίλους. Χρησιμοποίησαν τον αθλητισμό ως βήμα για τη βελτίωση της κοινωνίας. Μεγαλύτερη συμμετοχή των κοριτσιών στις

αθλητικές δραστηριότητες σημαίνει πρόοδο κοινωνική, περισσότερες επαγγελματικές ευκαιρίες, βελτίωση της ποιότητας ζωής με όρους υγείας και επίτευξης στόχων. Αποτελεί μορφή κοινωνικοποίησης μέσα από ένα υγιές περιβάλλον στο οποίο συμμετέχουν όλοι ανεξαιρέτως χωρίς διάκριση φύλου, χρώματος ή τάξεως.

Το άθλημα της αντισφαίρισης αποτελεί ένα μικρό δείγμα της υπάρχουσας αθλητικές δραστηριότητας. Οι δράσεις των γυναικών αθλητριών επηρέασαν θετικά την εξέλιξη του συγκεκριμένου αθλήματος και την ποιοτική αναβάθμιση της ζωής των γυναικών που ασχολούνται με αυτό. Προτείνεται μια μελλοντική έρευνα σε άλλα αθλήματα με σκοπό να διαπιστωθεί εάν έχουν αναληφθεί ανάλογες δράσεις, εάν ναι ποιος είναι ο αντίκτυπός τους και εάν διαπιστώνονται τα ίδια εμπόδια στην εξέλιξη των γυναικών αθλητριών και γυναικών που επιθυμούν να ασχοληθούν επαγγελματικά στις διάφορες αθλητικές δραστηριότητες.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Γρίβας, Ν. (2015). *Αντισφαίριση*. (Online) Κάλλιπος, Ανοικτές Ακαδημαϊκές Εκδόσεις, Available <https://repository.kallipos.gr/handle/11419/3771>, (Retrieved 5 November, 2023)
- 2) Κουτσουρέλη, Ν. Κ. (2020). *Αγωνιστική Ταυτότητα Και Πολιτισμική Δραση Κορυφαίων Αθλητριών Της Αντισφαίρισης. Προπτυχιακή Πτυχιακή. Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών*, Available <https://pergamos.lib.uoa.gr/uoa/dl/frontend/file/lib/default/data/2920890/theFile> (Retrieved 15 November, 2023).
- 3) Όμιλος Αντισφαίρισης Αθηνών. Available <http://oaa.gr/istoria-tou-omilou-oaa.htm> , (Retrieved 20 November, 2023)
- 4) Σκιαδάς, Ε. (1995). *100 χρόνια Όμιλος Αντισφαίρισης Αθηνών 1895-1995*. Αθήνα: Μικρός Ρωμηός Ε.Π.Ε.

ΞΕΝΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

- 1) Augustyn, A. (2023). *Battle of the Sexes*. Encyclopedia Britannica, Available <https://www.britannica.com/topic/Battle-of-the-Sexes-tennis> (Retrieved 5 December 5, 2023).

2) Edelson, P. (2002). *A to Z of American women in sports*, Available

<https://archive.org/details/tozofamericanwom0000edel/page/106/mode/2up> ,

(Retrieved 7 November,2023).

3) Wikipedia.org.(n.d.)8, *Αγγελική Κανελλοπούλου*, Available el.wikipedia.org:

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%B3%CE%B3%CE%B5%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CE%AE_%CE%9A%CE%B1%CE%BD%CE%B5%CE%BB%CE%BB%CE%BF%CF%80%CE%BF%CF%8D%CE%BB%CE%BF%CF%85, (Retrieved 12 December,2023).

4) Wikipedia.org. (n.d.)9. *Χριστίνα Παπαδάκη*, Available el.wikipedia.org:

https://www.bing.com/search?pglt=43&q=%CF%87%CF%81%CF%83%CF%84%CE%B9%CE%BD%CE%B1+%CF%80%CE%B1%CF%80%CE%B1%CE%B4%CE%AC%CE%BA%CE%B7&cvid=13311ebf9a18478c8437469bf197e923&gs_lcrp=EgZjaHJvbWUyBggAEUYOdBCTlwMjkwajBqMagCALACAA&FORM=ANNTA1&DAF1=1&PC=LCTS&daf1=1&ntref, (Retrieved 12 December 2023).

5) Wikipedia.org. (n.d.)10. *Λένα Δανιηλίδου*, Available el. wikipedia .org:

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%9B%CE%AD%CE%BD%CE%B1_%CE%94%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CE%B7%CE%BB%CE%AF%CE%B4%CE%BF%CF%85, (Retrieved 7 December, 2023).

6) Wikipedia.org. (n.d.).11. *Βαλεντίνη Γραμματικοπούλο*, Available el. Wikipedia. org:

https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%92%CE%B1%CE%BB%CE%B5%CE%BD%CF%84%CE%AF%CE%BD%CE%B7_%CE%93%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CF%80%CE%BF%CF%8D%CE%BB%CE%BF%CF%85,

(Retrieved 7 December ,2023).

- 7) Gorant, J. (2012). *"Female Head Athletic Trainers in NCAA Division I (IA Football) Athletics: How They Made it to the Top"*. PhD thesis, Western Michigan University, Available https://scholarworks.wmich.edu/dissertations/108?utm_source=scholarworks.wmich.edu%2Fdissertations%2F108&utm_medium=PDF&utm_campaign=PDFCoverPages, (Retrieved 5 December, 2023).
- 8) Hakim, C. D. (2006). *Women, careers, and work-life*, British Journal of Guidance & Counselling, Vol. 34, No. 3., (Retrieved 15 December,2023).
- 9) Huggins, A., & Randel, S. (2007). *The contribution of sports to gender equality and women's empowerment. International Conference on Gender Equity on Sports for Social Change, Vol. 3, p. 2009*), Available https://www.researchgate.net/publication/237386165_The_Contribution_of_Sports_to_Gender_Equality_and_Women's_Empowerment1, (Retrieved 5 December, 2023).
- 10) Imhoff, D. (2021). *Roland-Garros*, Available <https://www.rolandgarros.com/en-us/article/rg2021-sakkari-makes-it-a-double-celebration-for-greece-qf>, (Retrieved 12 January, 2024).
- 11) International Olympic Academy. (n.d.)5. *Η καρδιά του Ολυμπισμού*, Available <https://www.ioa.org.gr/greek/home-gr>, (Retrieved 14 November,2023).
- 12) International Olympic Gommitee (n.d.)6. *History of the IOC*, Available <https://olympics.com/ioc/history>, (Retrieved 10 November, 2023).
- 13) ITF (2023). *Tennis Icons Champion Gender Equality at ITF Advantage all Forum*. (C. o. Katrina Adams, Interviewer), Available <https://www.itftennis.com/en/news-and->

[media/articles/tennis-icons-champion-gender-equality-at-itf-advantage-all-forum-in-seville/?fbclid=IwAR2nhIE3U0kJbvWDvzVjdyrqJTqHD-s8ap0FW4fYOmft4Z6xHq0dEiASFhs#msdynmkt_trackingcontext=f66be106-559f-480b-ad81-0a09c6d](https://www.facebook.com/itfadvantage/posts/101598480b-ad81-0a09c6d), (Retrieved 17 November,2023).

- 14) Kavanagh, E. A. (2018). *Social media and the politics of gender, race and identity: the case of Serena Williams* *European Journal for Sport and Society*, Available https://www.academia.edu/89593446/Social_media_and_the_politics_of_gender_race_and_identity_the_case_of_Serena_Williams, (Retrieved 8 December, 2023).
- 15) King, B. J. (2015). This tennis icon paved the way for women in sports, Available www.ted.com/talks/billie_jean_king_this_tennis_icon_paved_the_way_for_women_in_sports?subtitle=en, (Retrieved 17 December,2023).
- 16) Lincoln, A. (2021). *Inside the womens tennis revolution with Billie Jean king*, Available WTA corporation: <https://www.wtatennis.com/news/2191360/inside-the-womens-tennis-revolution-with-billie-jean-king>, (Retrieved 10 November,2023).
- 17) Simon, S. (n.d.)1. *Letter from Steve Simon*. Available, <https://wtafoundation.wtatennis.com/campaign/wta-foundation/c410257>, (Retrieved 15 December,2023).
- 18) Thadeu, G., Helmut, D., Cornel, N., & Cristina, M. (2023). *When a woman replaces a man: evaluating coach dismissal in professional tennis*, *Managing Sport and Leisure*, Available doi:10.1080/23750472.2023.2235363, (Retrieved 18 December,2023).
- 19) Trollope, M., & Rogers, L. (2023). *Seven ways the Australian Open hits different*. Available, <https://ausopen.com/articles/news/seven-ways-australian-open-hits-different>, (Retrieved 12 December, 2023).

- 20) Wharton, L. (2004). Panel II: Thirty Years of Title IX. *Fordham Intellectual Property, Media and Entertainment Law Journal*, Volume 14, Issue 3, Article 2, VOLUME XIV BOOK 3, Available <http://ir.lawnet.fordham.edu/iplj>, (Retrieved 10 December, 2023.)
- 21) WTA (2021). *Women's Full International Tennis Hall of Fame Induction Speeches, Original 9*. Available, <https://www.wtatennis.com/videos/2200744/original-9-full-international-tennis-hall-of-fame-induction-speeches>, (Retrieved 15 November, 2023).
- 22) WTA. (n.d.). *2 WTA Rankings History*. Available, <https://www.wtatennis.com/players/318312/ maria-sakkari/#rankingshistory>, (Retrieved 15 January, 2024).
- 24) WTA foundation. (n.d.). *2 Changing Lives*. Available, <https://wtafoundation.wtatennis.com/campaign/wta-foundation/c410257>, (Retrieved 10 November, 2023).
- 25) WTA. (n.d.). *3 About the WTA* Available, <https://www.wtatennis.com/about>, (Retrieved 5 December, 2023).
- 26) Howard, J. (2023) *It's showtime, baby!': 50 years on, the impact of Battle of the Sexes*, Available, <https://www.wtatennis.com/news/3691295/-it-s-showtime-baby-50-years-on-the-impact-of-battle-of-the-sexes>, (Retrieved 20 November, 2023).
- 27) Zarret, N., Veliz, P., & Sabo, D. (2020). *Keeping Girls in the game: Factors that Influence Sport Participation*. Available, <https://www.womenssportsfoundation.org/wp-content/uploads/2020/02/Keeping-Girls-in-the-Game-FINAL-web.pdf>, (Retrieved 8 December, 2023).

